

PEDAGÓGUSOK LAPJA

LXI. ÉVFOLYAM
A PEDAGÓGUSOK SZAKSZERVEZETE HÍRLAPJA ÉS HÍRLEVELE
2005. MÁRCIUS 8.
ALAPÍTVÁ: 1945-BEN

3.

SIKER VAGY KUDARC?

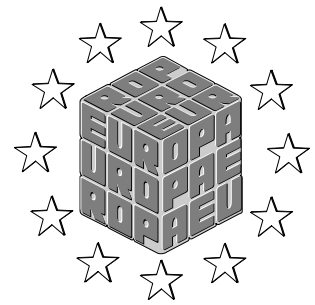
A lelkiismeretesen dolgozó szakszervezeti tisztségviselők jól tudják, hogy az érdekvédelmi munka hatékonysága ritkán áll arányban a befektetett energiával, a sikerek általában csak részeredményeket jelentenek. Hiszen a munkavállalókra vonatkozó döntéseket nem a szakszervezet, hanem a parlament, a kormány, az önkormányzat, a munkáltató hozza. Sőt, ma már uniós szinten is születnek döntések. Mi főként javaslatokkal élhetünk és a befolyásolás különféle eszközeivel. Ez is csak akkor hoz eredményt, ha jól működik az érdekegyeztetési rendszer, érdemi a szociális párbeszéd, és nemcsak véleménycsere, esetleg perlekedés, demonstráció zajlik, hanem valós megállapodások is keletkeznek. Ám eme optimális esetben (ettől még messze vagyunk) sem születhetnek százszázalékos szakszervezeti sikerek, bármilyen felkészültek is vagyunk, bármilyen eszközzel is élünk. Szinte mindig kompromisszumos megoldások jönnek létre, ezek pedig bizonyos szempontból a kudarc érzetét is kelthetik. Poharunk félig telt vagy félig üres! Most e szempontból tekintjük át a 2005. évi költségvetési törvénnyel és a hozzá kapcsolt közoktatási törvénymódosítással kapcsolatos érdekegyeztetés után kialakult helyzetet. Mennyiben értékelhetjük sikerként vagy fiaskóként ezt?

A közalkalmazotti illetménytábla emelésére vonatkozó PSZ-igény kétszámjegyű volt. Jogosan, hiszen ilyen módon lehet ellensúlyozni a 2004-ben csak ajánlott, s ezáltal elmaradt 6% jogi garanciáját, valamint a 2005. évi reálkereset-növekedést is biztosító értéket. A hosszú alkufolyamat során sokan (polgármesterek, országgyűlési képviselők, államtitkárok) óva intettek bennünket. Elégedjétek meg az 5-6%-kal, mert ennél nagyobb béremelés nagyarányú elbocsátásokhoz vezet. Természetesen nem fogadtuk meg ezeket a „jótanácsokat”, mert tudtuk, hogy az önkormányzatok a finanszírozási helyzet és a demográfiai folyamatok miatt amúgy is élnek a leépítési lehetőségekkel, különösen ha a törvénymódosítások újabb lehetőséget adnak erre. Hiszen 2004-ben is volt számtalan ilyen jellegű lépés, pedig nem volt béremelési kényszer.

A hosszú és kemény béralku eredménye közismert: 2005. január 1-től 7,5%-kal, szeptember 1-től pedig 4,5%-kal emelkedik a közalkalmazotti illetménytábla. Ez a korábbi, általunk támogatott javaslatához képest (8+4%) visszalépést jelent, de a bértételek növekedése végül is 12%-os lesz. Egész évre vetített keresetnövelő hatása pedig mintegy 9%. Kivételesen az a helyzet állt elő, hogy a tripartit jellegű közszolgálati érdekegyeztetés két oldala – a kormányzati és szakszervezeti – elégedett volt ezzel, ám a harmadik, önkormányzati oldal már a megállapodás aláírásakor (a parlamenti döntés után), nemtetszését fejezte ki. Mindezt jól mutatják a nyilatkozatok. Az önkormányzati szövetségek képviselői többek között azt hangsúlyozták, hogy a bérfejlesztés fedezethiánya miatt elkerülhetetlen a közalkalmazotti létszám jelentős csökkentése, s ezért a felelősséget a szakszervezeteknek kell vállalniuk. A béralku idején jónéhány polgármester is hasonló megközelítéssel kérdezte a pedagógusokat: béremelést akartok vagy elbocsátást? Azóta is gyakran elhangzott ilyen jellegű érvelés, némelyik kifejezetten a Pedagógusok Szakszervezetét okolva a következményekért. Legutóbb a Magyar Rektori Konferencián felsőoktatási vezetők szóltak erről; megnyilatkozásukra Magyar Bálint olyan javaslatot tett le a kormány asztalára, amely többek között a szeptemberi 4,5%-os bérfejlesztés kötelező jellegének megszüntetését kezdeményezi. Természetesen nem kell ettől tartanunk, hiszen az idei közalkalmazotti bértáblaemelés háromoldalú megállapodás, és nem egyoldalú kormányzati döntés eredménye, ezáltal a módosítása is csak ilyen úton lehetséges.

A PSZ másik nagy küzdelme a közoktatási törvény módosításával kapcsolatos. Eredetileg – önkormányzati körből származó kezdeményezésre –, a nevelési-oktatási intézményekben kötelezően foglalkoztatott vezetők és alkalmazottak létszámát szabályozó passzusokban a „kell” kifejezést mindenütt „ajánlott”-ra akarták cserélni. Ha ilyen módosítás kerül elfogadásra, „totálkáros” lett volna közoktatásunk. Végül is az országgyűlési képviselőkkel folytatott alkufolyamatban sikerült kompromisszumos megoldást találni, amelynek során a legfontosabb és a legtöbb közalkalmazottat érintő feladatkörökben megmaradtak a foglalkoztatottak létszámára vonatkozó kötelezettségek. Néhány foglalkoztatási kör viszont a helyi döntés kiszolgáltatottjává vált, amelyet az önkormányzatok jelentős része ki is használ, ezáltal a tanulók, a szülők és a pedagógusok jogai egyaránt veszélybe kerültek. Így például a gyermek- és ifjúságvédelmi felelős foglalkoztatásának ajánlottá tétele nem csak a létszámleépítés miatt bírálható. A tanulók számára is súlyos következményeket hordoz, hiszen elsősorban a hátrányos helyzetű településeken szüntetik meg ezeket a státusokat, ahol pedig nagy szükség lenne rájuk. A főváros elit negyedének számító XII. kerületben például megmaradnak a gyermek- és ifjúságvédelmi felelősök. A végeken, ahol a tanulók halmozottan hátrányos helyzete miatt leginkább szükség lenne rá, nem lesz ilyen. Tovább nyílik a „közoktatási olló”. Nem ezt akarjuk! Ezért fordult a PSZ az oktatási jogok miniszteri biztosához.

Melyek az eredményeink, melyek a kudarcaink mindebben? Bármely nézőpontból ítéljük meg, ezek végsősorban relatív sikerek, mert következetes érdekképviselet nélkül még rosszabb lenne a helyzet. A bér és a létszám, a költségvetés és a közoktatás ilyen jellegű, évről évre több konfliktust okozó összekapcsolása azonban elkerülhető. Többek között ezért is kell felülvizsgálni a fenntartás, a finanszírozás rendszerét. *Árok Antal*

A TARTALOMBÓL:

- NÖKÖSZÖNTŐ
- A SZAKSZERVEZETI ÉLET ESEMÉNYEI
- KORMÁNYREAGÁLÁS A PSZ ALKOTMÁNYBÍRÓSÁGI KEZDEMÉNYEZÉSÉRE
- VENDÉGÜNK VOLT A MINISZTERELNÖK
- PEDAGÓGUS-SZAKSZERVEZETI JUBILEUM
- ÜDÜLÉSI LEHETŐSÉGEK
- LÉTREJÖNNEK A TISZK-EK
- ROMA TÖBBSÉGŰ ISKOLÁK MÓDSZERTANI BÖRZÉJE
- SEGÉLYKIÁLTÁS UNGVÁRRÓL
- MÁRCIUS – DEMOKRÁCIA
- PL-ÚTMUTATÓ:
  - FOGLALKOZTATÁST ÉRINTŐ MÓDOSÍTÁSOK;
  - TUDNIVALÓK A FELMENTÉSÉRŐL

AUTÓBUSZOS SZEMÉLYSZÁLLÍTÁS

BUDAPEST 1142, Tatai út 9-11.
TEL: (+36-1) 320 9897, (+36-1) 350 0350
FAX: (+36-1) 320 9436
e-mail: mbtravel@mail.datanet.hu

ISO 9001:2001

Kedves Pedagógusok!

Személyszállítási feladatok megoldásához szeretnénk segítséget nyújtani. Az MB Travel Kft. a hazai személyszállításban 12 éve tölt be jelentős szerepet, így mostanra az egyik legnagyobb autóbussz cégévé nőtte ki magát. Belföldi- és nemzetközi tapasztalataink, kultúrált gépkocsivezetőink, modern buszaink eredményeként a megrendelőink köre folyamatosan bővül.

Autóbusszaink nemzetközi vizsgával rendelkeznek, légkondicionálással, videoval felszereltek, kifogástalan műszaki, illetve esztétikai állapotú, fiatal, nyugati típusok.

(Mercedes, MAN, Bova, Neoplan márkájúak, 8 főtől 53 főig.)

Ismerve az iskolai elvárásokat, elsősorban a következőkre ajánljuk szolgáltatásunkat:

- Külföldi nyelvtanfolyamok
- Csereudültetések
- SÍTÚRÁK
- Külföldi partneriskolák szállítása
- Budapesti városnézés
- És minden, amihez egy jó buszra van szükség

Bővebb információért látogasson el honlapunkra (www.mb-travel.hu), keresse irodánkat!

Készséggel állunk rendelkezésére!

In memoriam KISS ERZSÉBET (1936–2005)

Nagy veszteség érte a PSZ Borsod-Abaúj-Zemplén Megyei Szövetségünket: a nyugdíjastagozat vezetője, *Kiss Erzsébet* (Olgika) február hó 25-én váratlanul elhunyt. Tokaj mindvégig hű gyermekét – sok-sok gyászoló részvételével – szülőföldjén helyezték örök nyugalomra március 4-én.

Feledhetetlen kollégánk egész életét a tanulóifjúság, a diákok nevelésének, oktatásának szentelte. Fáradhatatlanul küzdött a falusi ifjúság felemelkedéséért, tudásszintjének emeléséért. Munkába állását követően, 1953-tól tagja a Pedagógusok Szakszervezetének, melyet mindenkor, minden körülmények között kellő harccossággal és tisztességgel képviselt. Nyugdíjba vonulását követően megyei szövetségünk nyugdíjas tagozatának vezetője lett. Szeretgázó teendőit fáradhatatlanul, nagy hatékonysággal, szeretettel végezte. Halála előtti napokban, betegágyán még volt ereje, figyelme, akarata idős pályatársai színes diploma iránti kéréseit intézni.

Távozása fájdalmas ürt jelent szervezetünk működésében és barátai, munkatársai, kollégái életében, ám azt megtölti életének számos megőrzött, ihlető emléke.

Bodolay Zoltán megyei elnök

Kiss Erzsébetnek az Elnökség posztumusz az Eötvös József-emlékérem vas fokozatát adományozta.

TUKÁCS FERENC (1953–2005)

Január 28-án tragikus hirtelenséggel elhunyt *Tukács Ferenc*, a diósvizslói általános iskola (Baranya m.) igazgatóhelyettese, a PSZ volt alapszervezeti titkára. A nevelőtestület érzelmekkel áthatott megemlékezést küldött szerkesztőségünknek. Ennek felhasználásával szólunk az örökké jókedvű, soha nem panaszkodó, a munkára mindig kész kollégáról.

Gilvánfán kezdte pályáját, majd 17 éven át Diósvizslón dolgozott, munkatársaként, barátként, kitűnő pedagógusként és szakszervezeti tisztviselőként – mindenki „Feri bácsija” volt.

Most ez az útmutató lámpás kialudt, de fénye nem enyészett el. Ahogy maga írta igaz vigasztalásul: „Ha elfáradtál, gondold vissza ránk: / megköszönjük mind a sok csodát, / mi belőled jött, s bennünk él tovább!”

Nőkösöntő

A sok évtizedes nemes hagyományt folytatva, március 8-án a Nemzetközi Nőnap alkalmából **Tóth Endre** kedves soraival tisztelettel és szeretettel köszöntjük a lányokat, asszonyokat.

<i>Honnan veszitek az erőt, ti szorgos, fürgé nők? Rohantok hajnalban, korán, vár a munka száz csarnoka: a föld, a gyár, az iroda, a műhely, vagy az iskola, hol áldott kezetek nyomán átalakul a nyersanyag s a sziklából is víz fakad. (...)</i>	<i>Asszonyok, gyöngye nők, mikor észre sem veszitek – otthon, az utcán, a munkában, vagy mikor megálltok sóváran egy pazar kirakat előtt, – hányszor elnéztek titeket és olyankor gondolatban minden férfi nevében meghajlok előttetek.</i>
--	---

OLVASD ÉS ADD TOVÁBB!

A Pedagógusok Lapja szakszervezetünk tisztségviselőinek, tagjainak egyik legfontosabb információforrása. Minden PSZ-alapszervezethez (intézményhez) egy-egy példányban ingyen juttatjuk el, településenként egy címre postázva. Föltétlenül szükséges, hogy lapunkat minden helyi intézményben késlekedés nélkül megkapja a PSZ-alapszervezet titkára. Az ő felelőssége pedig abban rejlik, hogy egyrészt maga gondosan elolvassa és számonként gyűjtse a lapot, másrészt igyekezzék azt minél több kollégával megismertetni. Hasznos lenne, ha a „köteles” példány mellett több is eljutna egy-egy intézménybe, mégpedig előfizetés révén.

Előfizetőinknek közvetlenül a megadott címre küldjük lapunkat. Az évi előfizetés **2005-től 3.000 forint+15% áfa, azaz 3.450 forint**, amelyet egy összegben kérünk. Az intézmények banki átutalással (számlaszám: 11707024-20100456) fizethetnek elő, az egyéni érdeklődőknek pedig - megrendelő levélük alapján - csekkel postázunk. Csak a befizetés megérkezését követően, utólag tudunk számlát küldeni.

Továbbra is szívesen fogadjuk a hirdetéseket a következő, változatlan fizetési feltételekkel: egész oldalas hirdetés (A/4-es formában, fekete-fehérben) 80.000 forint, féloldal 40.000, negyedoldal 20.000 forint. Az apróhirdetés közlési ára: szavanként 40 forint. Minden egyes díjtételt 25 százalékos áfa terhel. A hirdetések beküldésének határideje: a megjelenési hónap eleje.

„Jéé ! Ez csak a táblán fog! A kezem tiszta marad”

Tavaly került forgalomba Magyarországon a pormentes, öntött, szögletes krétacsalád, mely 100 db-os fehér, 6-12-100 db-os színes kiszírelesben kapható. A termék a rendkívüli környezet- és egészségbarát voltának köszönhetően nagy sikert aratott a tanárok és diákok körében. Nincs többé kréttaportal küszködő nebuló és állandóan fehér kezű nevelő!

A terméket keresse a Timex Pen Kft-nél, 2600 Vác, Vásár u. 1.; tel.: 06-30-9330-319, illetve nagykereskedő partnereinknél.

Megnevezés	Bruttó ára
Pormentes színes szögletes cseh kréta 12 szál/doboz	240,-
Pormentes fehér szögletes cseh kréta 100 szál/doboz	480,-
Fehér szögletes kréta 100 szál/doboz	240,-
Színes szögletes kréta 12 szál/doboz	60,-
Színes szögletes kréta 100 szál/doboz	360,-
Fehér kerék kréta 12 szál/doboz	30,-

A kiszállítás bruttó 4 800,- ft-os megrendeléstől ingyenes!!

PEDAGÓGUSOK LAPJA

A Pedagógusok Szakszervezetének hírlapja és hírlevele

Főszerkesztő: **Árok Antal**

Olvasószerkesztő: **dr. Fényi András**

Technikai szerkesztő: **Márfiné Bécsi Erika**

Szerkesztőség: 1068 Budapest, Városligeti fasor 10., Telefon/fax: 322-8464
Levél cím: 1417 Budapest, Postafiók 11.

Kiadja: a Pedagógusok Szakszervezete Országos Irodája
1068 Budapest, Városligeti fasor 10. Központi telefon: 322-8452-től 56-ig

Internet: www.pedagogusok.hu; E-mail: psz@internet.hu

Terjeszti: a Pedagógusok Szakszervezete. Évi előfizetési díj: 3.450,- Ft

Index: 26651 ISSN 0133-2260

A SZAKSZERVEZETI ÉLET ESEMÉNYEI

A **PSZ Országos Vezetősége** 2005. február 14-i ülésén döntött a március 5-ére összehívott munkakongresszus ügyrendjéről, és előzetesen megvitatta a PSZ 2005. évi központi költségvetésének tervezetét. Az ülésen részt vett *dr. Szabó Endre*, a Szakszervezetek Együttműködési Fórumának (SZE) elnöke is, aki tájékoztatást adott a konföderáció tevékenységéről, a miniszterelnökkel való találkozóról és a szövetségi tanácsülés előkészületeiről.

A **PSZ Országos Vezetősége** 2005. február 21-i összejövetelén *Varga László*, a PSZ elnöke, valamint *Árok Antal* és *Szlankó Erzsébet* alelnökök szóltak az országos érdekegyeztetés és a szakszervezeti vagyoniüggyel kapcsolatos kérdéseiről, a PSZ reprezentatív jellegű felmérésével összefüggő feladatokról. A testület örömmel nyugtázva a kormány kilátásba helyezett döntését (lásd a lap alján), konzultációt folytatott a PSZ alkormánybírósági kifogásában felvetett problémák (lásd lapunk előző számát) megszüntetésének lehetséges módzatairól. Végül a március 5-i munkakongresszusra készült beszámoló tárgyalta meg.

A **PSZ Elnöksége** 2005. február 21-én délután és március 4-én tartott ülésén újra áttekintette a balatonföldvári PSZ-üdülő éttermének felújítására és az üdülő üzemeltetésére benyújtott pályázatot. A testület több módosítással a pályázatot elfogadta, amely alapján a kivitelezési és üzemeltetési szerződés megköthető.

A **PSZ Munkakongresszusa** 2005. március 5-én Budapesten, a Fáklya-klubban ülésezett, amelyen az országos havazás ellenére a 209 küldöttből 156 vett részt. A PSZ legfelsőbb fóruma egyperces néma felállással tisztelgett két közelmúltban elhunyt küldött társunk, *Béres János* Szabolcs megyei titkár és *Kiss Erzsébet* Borsod megyei nyugdíjastagozat-vezető emléke előtt. A munkakongresszus *Varga László* elnök előterjesztésében megvitatta a PSZ XVII. kongresszusa (2003. július) óta végzett munkáról készített beszámolót. A vitában *Szilágyi Róza* (Békés megye), *Szöllösi Istvánné* (Békés megye), *Békési Tamás* (Zala megye), *Kacsics Kristóf* (Vas megye) küldött szolt hozzá és tett javaslatokat. A beszámoló a küldöttek 148 igen szavazattal, ellenszavazat nélkül, 8 tartózkodással fogadták el. Ehhez kapcsolódóan a kongresszus jóváhagyta a XVII. kongresszuson elfogadott program végrehajtásáról és a további feladatokról szóló határozatot (lásd lapunk hátsó borítóján), valamint az oktatási jogok miniszteri biztosának benyújtott PSZ-kezdemenyvezést.

Ez utóbbihoz: A PSZ előre jelezte a 2005-re szóló költségvetési törvényhez csatoltan módosított közoktatási törvény várható negatív hatását. A helyi önkormányzatok ez ügyben hozott döntései igazolták aggodalmainkat. Ezért a PSZ az **oktatási jogok miniszteri biztosához fordul**, mert a törvénymódosítás és az ezt követő fenntartói intézkedések a tanuló, a szülő és a pedagógus számára az Alkotmányban és a nemzetközi szerződésekben biztosított jogok gyakorlásának közvetlen veszélyeztetését idézik elő. Javasoljuk a közoktatási törvény 1. sz. mellékletének olyan jellegű módosítását, amely kivédi a negatív hatásokat. (Erről részletesen lapunk következő számában írunk.)

A munkakongresszus döntése alapján a PSZ az ágazati érdekegyeztetés hiányosságai miatt írásban nyújtja be kifogásait az oktatási miniszterhez is.

Ezt követően a PSZ 2003. évi központi gazdálkodásáról szóló beszámoló elfogadására és a 2005. évi költségvetési irányelv jóváhagyására került sor. Mindkét dokumentumot ellenszavazat nélkül, 2 tartózkodással fogadták el. Végül vagyoniüggyel kapcsolatos döntés, amelynek nyomán a PSZ Elnöksége kapott felhatalmazást a Fáklya, a felsőcsatári gyermeküdülő és a mátraszentlászlói ingatlan további sorsára vonatkozó döntésekre.

A **SZEF Szövetségi Tanácsülése** 2005. február 18-án a Hotel Benczúrban tanácskozott. Az ülésen a kormány képviselőjében részt vett *Gyurcsány Ferenc* miniszterelnök, *Csizmár Gábor* foglalkoztatáspolitikai és munkaügyi miniszter, *Kordás László* politikai államtitkár, *Herczog László* helyettes államtitkár és *Vadász János* közszolgálati kormánybiztos is. Elsőként *dr. Szabó Endre*, a SZE elnöke összefoglaló jellegűen beszélt a közszféra helyzetéről, gondjairól és a konföderáció kezdeményezéseiről, majd *Gyurcsány Ferenc* miniszterelnök szolt a kormány szándékairól. (Az elhangzottakat bőven ismertető beszámolót lásd lapunk 5. oldalán.) A találkozót követően a kormányzati vendégekkel közösen sajtótájékoztatóra került sor, majd a szövetségi tanácsülés döntést hozott a Postai és Hírközlési Dolgozók Szakszervezeti Szövetségének felvételéről a SZE tag szervezetjei közé.

A **Közoktatáspolitikai Tanács (KÖPT)** 2005. február 22-én tartotta soros ülését, amelyen a PSZ képviselőjében *Szlankó Erzsébet* alelnök vett részt. Megvitták az Országgyűlés határozata alapján készített „Esélyegyenlőség a közoktatásban” c. OM-anyagot. Majd többek között a díjköteles érettségi vizsgadíjakról, a különböző kiegészítő támogatásokról, nemzetiségi iskolákról, az érettségi és szakmai vizsgák lebonyolításáról, az ECDL számítógépezési vizsgáról, a nyelvvizsgákról folyt véleménycsere. A KÖPT szakmai oldala felszólította a kormányt, hogy oldja fel a kétszintű érettségi vizsga pontszámításával kapcsolatos ellentmondásokat. Ehhez az indítványhoz a munkavállalói oldal szóvivőjeként a PSZ alelnöke is csatlakozott.

Az **OM, a PSZ és a TÖOSZ képviselői** 2005. február 24-én folytatták a közoktatás-finanszírozás fenntartásának felülvizsgálata ügyében 2004 tavaszán félbeszakadt tárgyalásokat. A korábbi szakszervezeti-önkormányzati kezdeményezés nyomán újratekintett tárgyalások talán eredményesebbek lesznek, mint a korábbiak. Az OM tárgyalócsoportját *Arató Gergely* politikai államtitkár vezette. A PSZ képviselőjében *Árok Antal* alelnök és *dr. Horváth Péter* szakértő, a TÖOSZ képviselőjében pedig *Sáska Géza* és *Steiner Erika* vett részt a tanácskozáson. A tárgyalófelek áttekintették e témakörrel kapcsolatos feladatokat, és megállapodtak ezek ütemezésében.

A **PSZ elnöke és alelnöke** és **MSZP-frakció oktatási képviselőcsoportjával** 2005. március 2-án tárgyaltak. Áttekintették a helyi költségvetési döntések, a Kjt. és a közoktatási törvény módosítása nyomán kialakult helyzetet, és részletesen megvitták a szükséges tennivalókat.

A PSZ alkotmánybírósági kezdeményezése cselekvésre készítette a kormányt

Lapunk előző számában tettük közzé a PSZ 2005. január 21-én beadott alkotmánybírósági kezdeményezését a Kjt. 25. § (1) bekezdésével kapcsolatban, amely szerint a 65. életév betöltéséhez kötötték, s így korlátozták a közalkalmazottak foglalkoztatását. Szakszervezetünk álláspontja szerint a rendelkezés hátrányos megkülönböztetést alkalmaz, és ezzel sérti e közalkalmazotti korcsoport munkához és egyenlő méltósághoz (bánásmóddhoz) való jogát. Olykor a szociális biztonsághoz való jog sérelmét is jelentheti, mivel egyes közalkalmazottaknál kizárhatja az öregségi nyugellátás jogosultságának megszerzését is. Kifogásainkat alátámasztják az Európai Unió Tanácsának vonatkozó irányelvei is.

Alkotmányos kifogásunk nem irányul arra, hogy a pedagóguspályára „előregedjék”, s a pályakezdők elhelyezkedési lehetősége szűküljön. Am munkavállalói érdekvédelmi szervezetként nem nyugodhat bele a nem kellően előkészített, alkotmányellenes szabályozás fennmaradásába. A kifogásolt törvényi előírás többféle hátrányos megkülönböztetést eredményez, például nem teszi lehetővé a felmondási és a felmentési idő alkalmazását sem.

A kormány ezek figyelembevételével, az alkotmánybírósági döntést megelőzően, törvénymódosítást kezdeményez a most már az általa is rossznak ítélt döntés megváltoztatására. Ezt Gyurcsány Ferenc miniszterelnök jelentette be a SZE 2005. február 15-i szövetségi tanácsülésén, a szakszervezeti vezetőkkel folytatott tanácskozás során.

TAGOZATRÓL TAGOZATRA

A **PSZ Gyógypedagógiai Tagozata intézőbizottsági** ülésén 2005. február 9-én *Varga László*, a PSZ elnöke tájékoztatást adott a legutóbbi időszak érdekvédelmi és érdekképviseleti eseményeiről, majd megtárgyalták azokat a gondokat, amelyeket a kollégák a mindennapi munkával kapcsolatban jeleztek. Számos észrevétel hangzott el az SZMSZ-ek elkészítésével összefüggésben is, amelyre *dr. Dudás Lilian*, a PSZ jogi szakértője adott választ. Az intézőbizottság döntött a március 16-ára összehívott tagozati ülés napirendjéről, e terület aktuális témáinak megtárgyalásáról.

A **PSZ Gyermek- és Ifjúságvédelmi Tagozata** 2005. február 10-én Budapesten, a Fővárosi TEGYESZ Alföldi utcai épületében tartotta újjáalakuló ülését. A jelenlévők megválasztották a kilenc fős intézőbizottságot, s úgy döntöttek, hogy állandó megbízottként azok is részt vesznek a grémium munkájában, akik a tagozat újjáállításában tevékenyen közreműködtek. Az intézőbizottság elnökének *Bereczkiné Kapusi Ágnes*, a Fővárosi TEGYESZ munkatársát, a fővárosi fenntartású gyermekotthonok, iskolák és diákotthonok PSZ-titkárát választották meg.

Az alakuló ülésen *Varga László*, a PSZ elnöke többek között szólt a tagozati tevékenység és a szakszervezet szakmai érdekvédelmének jelentőségéről.

Dr. Gáspár Károly, az ICSSZE Minisztérium főosztályvezetője „A gyermekvédelem jelene és jövője” címmel tartott előadást. Az átfogó eszmefuttatás során felhívta a figyelmet arra, az új gondolkodásmódra, melynek elsajátítása elengedhetetlen a pályázati pénzforrások eléréséhez. A jövőben ugyanis az eu-s pályázatok csak úgy adnak szociális, ellátási kérdések megoldására lehetőséget, ha azok valamilyen módon a foglalkoztatáshoz kapcsolódnak.

Csókay László, a Fővárosi Önkormányzat Gyermek- és Ifjúságvédelmi Ügyosztályának helyettes vezetője azokról a mindennapi gondokról beszélt, amelyekre a gyerekek érdekében mielőbb meg kell találni a megoldást. Ezt követően *dr. Selmečiné dr. Csordás Mária*, a PSZ jogtanácsosa és *Horváth Erzsébet*, a PSZ szakértője e terület munkajogi és társadalombiztosítási kérdéseit beszélték meg a résztvevőkkel. A tagozat következő összejövetelén folytatódik e konzultáció.

Juhász Olga

Önfejlesztő vezetőképzés (Hollókó - 2005. április 12-17.)

A *Demokratikus Ifjúságért Alapítvány* (DIA) szeretné meghívni a képzésre, az érdeklődő tanárokat, ifjúsági segítőköt és minden fiatalokkal (14-25) dolgozó szakembert. A képzés jó lehetőséget nyújt önfejlesztésre, a személyes és szakmai fejlődéshez szükséges célok meghatározására, a fiatalokkal való munkához szükséges készségek/képességek, a kommunikációs készségek, valamint a koordinátori kompetenciák fejlesztésére, a vezetői eszközök elsajátítására, gyakorlatban alkalmazására.

Jelentkezési határidő: 2005. április 1.

A képzés díja nem DIA-partnereknek: **15.000,-Ft**

(DIA-partnereknek: **5.000,- Ft**) A részvételi díj tartalmazza a képzés díját, a szállásköltséget és az étkezési költséget is!

További információk: www.i-dia.org, vagy *Hayo de Vries* (hayo@i-dia.org, tel: 061 354 1191)

Győrtől 15 km-re, Győrújbaráton gyermektáborunk várja faház és sátras elhelyezéssel, kiszolgáló épületekkel, sportpályákkal: osztálykirándulást, erdei iskolát, táborozást lebonyolító csoportokat. Elő- és utószezonos árunk: 955,- Ft/fő/éjszaka.

Érdeklődésére részletes információval szolgálunk: 06-30/855-1125. (x)

Az egész évi **5. és 6. osztályos irodalom TANÁRI MAGYARÁZATTAL** kazettán és CD-n! Óravázlatok, tesztek, megoldások! Hasznos segítség a tanulásban és tanításban!

Tel.: 06-30/9-000-841 (x)

A pedagógusok és szülők figyelmére

egyenként számít a *Mentor* című oktatási, egészség- és életmódmagazin, mely hű tükröt nyújt az iskola, a kultúra, a mindennapi élet időszerű eseményeiről. Hasznos kiegészítője tankönyvkritikai melléklete, a *Támpont*. Szerkesztőség: 1054 Bp. Kálmán Imre u. 16. II. em. 4/a. Tel./fax: 269-2730.

Üdülés Csepokon

Csepokon, a Balatonhoz nagyon közel, 65 fő elhelyezésére alkalmas üdülőinkben 2-5 ágyas, fürdőszobás, TV-vel ellátott szobákban szállást biztosítunk **osztálykirándulások, tantestületi kirándulások, erdei iskola, illetőleg tanár kollégáink** részére.

Mindhárom épületünkben főzési lehetőség, valamint hűtőszekrények állnak vendégeink rendelkezésére.

Az üdülőkhöz közeli panzióban lehetőség nyílik reggeli és vacsora előfizetésére.

Csepok nem csupán üdülésre ad jó lehetőséget, hanem kirándulások megszervezésére is, melyhez programajánlatot tudunk javasolni.

Diákcsoportok részére ajánlott időszak: április 15 – június 15, ill. szeptember 1 – 25. Szállásdíj: 1200,-Ft/fő/nap.

Üdülés hetenkénti turnusbeosztással:

előszezon árakon: 2005. június 16 – július 6. 10 000,-Ft/fő/hét (PSZ-tagoknak); 13 500,-Ft/fő/hét (nem PSZ-tagoknak)

főszezon árakon: 2005. július 7 – augusztus 17. 12 000,-Ft/fő/hét (PSZ-tagoknak); 17 500,-Ft/fő/hét (nem PSZ-tagoknak)

utószezon árakon: 2005. augusztus 18 – szeptember 8. 10 000,-Ft/fő/hét (PSZ-tagoknak); 13 500,-Ft/fő/hét (nem PSZ-tagoknak)

Nyugdíjas PSZ-tagok elő- és utószezonban: 7 000,-Ft/fő/hét. Érdeklődés, megrendelés: tel./fax **96/320-545**

Postacím: PSZ Gy-M-S Megyei Szervezete (9022 Győr, Szent István u. 51) e-mail: szef_gyor@vodafone.hu

Üdülés Balatonalmádiban

A PSZ Győr Város és Környéke Szervezetének üdülőjében 2005-ben is szeretettel várjuk az üdülni vágyó kollégáinkat. Üdülünk **június 29-től augusztus 23-ig** (6 éjszakás turnusokban) nyújt pihenési lehetőséget. **Üdülési díjaink az elhelyezéstől és a szakszervezeti tagságtól független 2 000–2 800,-Ft/fő/éjszaka**, pótágy, illetve gyermekelhelyezés fotelágyon.

Elő- és utószezonban 20% kedvezményt biztosítunk. Az üdülési díjak nem tartalmaznak étkezési díjat, illetve üdülőhelyi díjat (300 Ft/fő/éj) sem. Az üdülőben kisebb főzésre alkalmas, jól felszerelt konyha van, illetve az udvaron szalonasütésre, asztaliteniszezésre is nyílik lehetőség.

Elő- és utószezonban szeretettel várunk tanulócsoportokat, tantestületeket, nyugdíjasokat 1 200,-Ft/fő/éjszaka áron.

Jelentkezés, illetve részletes felvilágosítás a PSZ Győr városi irodájában. 9022 Győr, Szent István u. 51. Tel./fax: 96/419-322 péntek kivételével naponta 12,30–15,30-ig.

MINISZTERELNÖK A SZEZ SZÖVETSÉGI TANÁCSÜLÉSÉN

A Szakszervezetek Együttműködési Fóruma (SZEZ), amelynek a PSZ jellegadó, alapító tagja, a közszolgálati szakszervezeteket tömörítő konföderáció. A két kongresszus között működő legfelsőbb testülete a Szövetségi Tanács, amelynek 2005. február 18-i ülésén részt vett Gyurcsány Ferenc miniszterelnök, Csizmár Gábor foglalkoztatáspolitikai és munkaügyi miniszter, Kordás László politikai államtitkár, Herczog László helyettes államtitkár, valamint Vadász János közszolgálati kormány megbízott. A tanácskozáson természetesen részt vettek a PSZ vezetői (elnöksége és az OV jónéhány tagja is). Az alábbiakban dr. Szabó Endrének, a SZEZ elnökének és Gyurcsány Ferenc miniszterelnöknek a tanácskozáson elhangzott beszédéből adunk összefoglaló jellegű tájékoztatást.

DR. SZABÓ ENDRE, a SZEZ elnöke: Egy élhetőbb ország megvalósításában elvitathatatlan szerepe és felelőssége van a humán közszférának. Ezért nem mindegy, milyen jövőképet vázolunk fel a közszolgálatok számára.

Folytonosan napirenden van a reform, az olcsó állam köntösebe bújtatott, valójában pusztán fiskális szemléletű és szándékú változtatás. Bár történetek különféle lépések, mindmáig híján vagyunk a közszféra munkavállalói és a szolgáltatásokat igénybe vevők számára egyaránt érthető, sőt általuk támogatható modernizációs stratégiának, koherens reformkoncepciónak. Az éppen aktuális modernizációs lépések egy része megalapozottság hiányában el sem került a kipróbálásig, más részét rövid időn belül visszavonták. Többségük inkább ártott, mint használt – nemcsak szakmailag, de politikailag is. Inkább helyett bizonytalanságot váltottak ki, lejáratták a reformgondolatot.

A SZEZ 15 éve vallott summás válasza az, hogy az állam nem bírhatja ki a humán közszolgáltatás-nyújtás felelőssége alól. A szolgáltatásokat, ha nem is kizárólagosan, de jellemzően költségvetési intézmények és közszolgálati jogviszonyban álló alkalmazottak útján kell biztosítani. Osztjuk Miniszterelnök Úrnak az ILO most folyó regionális konferenciáján elhangzott álláspontját, miszerint a társadalom, és mi hozzátesszük: a humán alapellátás, nem piacosítható a verseny nyers követelményei szerint. Meg kell találni az együttműködés, a szolidaritás és a hatékonyság helyes arányait.

Voltak, vannak bizakodásra okot adó lépések is. Ezek közé soroljuk a közalkalmazottak 2002. évi történelmi jelentőségű, átlagosan 50%-os életmentő béremelését, a köztisztviselőkre vonatkozó, 2003 júliusában tett bérintézkedést, a nyolc év után újra háromoldalú, 2005. évi megállapodást, a lakáshitelhez nyújtott állami kezességvállalás kiterjesztését a közalkalmazottakra, valamint azokat az adó- és szociális jellegű lépéseket, amelyek egyes társadalmi csoportok helyzetének javítását célozzák.

Említést érdemlők a központi közigazgatás jobbítására, a kistérségi és regionális struktúrára vonatkozó elgondolások. Ide tartozik a közszféra humánpolitikai rendszerének, s ennek keretében a közszféra jogviszonyainak felülvizsgálata és újraszabályozása. Nem titkoljuk, hogy az előkészítés alatt álló közszolgálati törvény tervével kapcsolatban a SZEZ-hez tartozó szakszervezetek között véleménykülönbségek vannak. Egyesek szimpatizálnak az elgondolással, mások a kerettörvényt látnak megoldásnak, ismét mások nem tartják szükségesnek és lehetségesnek az egységbe foglalást.

Hívei vagyunk az igazságosabb közteherviselésen alapuló adórendszernek, az adóterhek csökkentésének. Ez azonban nem történhet más rendszerekkel történő összehangolás nélkül. Tiltakozunk az ellen, hogy a választási vokszerzés vezérelte megoldások veszélyeztessék az állami kötelezettségvállalást, közfinanszírozást, és társadalmi feszültségeket keletkeztessenek.

Kiemelt jelentőségű a munka, a foglalkoztatás. A közszférában állandó kérdés, sok vagy kevés a foglalkoztatottak száma. A viszonyítás gyakran felszínes más európai országokhoz képest. Az aktuális pénzügyminiszter pedig politikai színezettel függetlenül mindig csak egyféle megoldást lát: a fűnyíróelvé elbocsátásokat.

Befejezésül a szakszervezetek helyzetéről, a partnerségről, az érdekegyeztetésről szólok. Köztudott, hogy a szakszervezetek társadalmi presztízse nem biztató. Ennek számos oka van, bennük saját hibáink, gyengéink is. De jelen van az a szerepvállalás is, amely a rendszerváltás óta jellemzi a szakszervezetek magatartását. Ez a társadalmi stabilitásért érzett felelősség, ami gyakran a munkavállalók szempontjából kedvezőtlen kompromisszumok megkötését is jelentette.

Az okok között vannak azok a politikai, kormányzati és munkáltatói megnyilvánulások, amelyek az évek során a munkavállalók, a szakszer-

vezetek jogainak megnyirbálására, működési feltételeik ellehetetlenítésére irányultak. Ennek jeleit sajnos még ma is tapasztaljuk. Miközben jó néven vesszük a miniszterelnöki nyilatkozatokat a szakszervezetek szerepének megerősítésére, s értékeljük az érdekegyeztetésért felelős tárca erőfeszítéseit, ez nem jellemzi a tárcák egy részét. Sok ütközésünk van az önkormányzatokkal is, nem ritka a konfliktus velük.

Határozottabb kormányzati magatartásra, sőt számonkérésre van szükség ahhoz, hogy az állami szférában ne fordulhassanak elő jogsértések, hogy az érdekegyeztetésnek a jelenlegi kormány által visszaállított intézményei hatékonyabban működhessenek. A partnerségben nagyobb legyen a bizalom, az egymás megértésére irányuló szándék, a kompromisszum és megállapodási készség. Ebben a kormány szerepe hangsúlyos.

GYURCSÁNY FERENC miniszterelnök: Az elmúlt tizenöt év folyamát a közszféra átalakítása tekintetében be kell fejezni. Ehhez érdemi vitára, valódi párbeszédre van szükség. Enélkül nem születhetnek jó megoldások. A legtöbb problémakör bonyolult, összetett megoldást tesz szükségessé. Annál is inkább, mert az előző időszakban közügyekben gyakran leegyszerűsített, igen vagy nem válaszok születtek, ami a legtöbb esetben hamis, hazug volt. Ne folytassuk az egymásra licitálást! Ne ezzel próbáljunk politikai támogatást kapni. Ezek a módszerek rossz útra visznek bennünket.

Magyarországon az elmúlt tizenöt évben a valóságban nem volt közszolgálati reform. Ezideig csak szómágia folyt. Valódi reformra van szükség társadalmi közakarat alapján. A közhatalom nem magánosítható, de a közszolgáltatás tekintetében már differenciált álláspontra van szükség. Meg kell egyezni abban, hogy mely területeket kell közfinanszírozásban tartani és melyeket nem. Ezt nem lehet globálisan megközelíteni. *A finanszírozástól függetlenül azonban állami garancia szükséges a közszféra minden területén. Nem álmokra, hanem realitásra van szükség. Mire és mennyi pénzt tud adni a kormány, illetve a társadalom? Pontosan tudni kell, milyen mennyiségű és minőségű szolgáltatásra van szükség. Amennyiben alapkérdésekben nincs egyezés, akkor az egész reformfolyamat nem megy végbe, vagy csak formális változások lesznek.* Ezek indokolatlan vitához vezetnek (lásd egészségügy). Tehát a közszféra reformját az alapkérdésekben való megállapodással kell kezdeni, majd következetesen dönteni. Az egységes közszolgálati törvény tekintetében úgy látom, hogy nemcsak a kormány megosztott, hanem a szakszervezetek is. Ennek egyébként nem az a lényege, hogy egy törvény vagy három születik, hanem az, hogy a feltételrendszer, a juttatásokat hogyan lehet egységesíteni. Ebben kell dönteni, és nem a törvények számában. Ezt lehet külön törvényekben is jól szabályozni.

A közalkalmazottak 2002. évi 50%-os béremelése életmentő volt, s korábbi elmaradt döntéseket pótolta. A 2005. évi megkülönböztetett emelésre is szükség van. Ám tudni kell azt is, hogy a társadalom egy része, különösen a versenyszféra, a költségvetési hiány legfőbb okának a közszféra béremelését tartja. 2005-ben a hazai reálbérek átlag 4%-kal emelkednek. A gazdaság is körülbelül ennyivel növekszik. A közszféra 2005-re vonatkozó bérmegállapodása a maximális lehetőségig elment. A kormány többre nem kötelezhette el magát.

A Kjt. módosítása, a közalkalmazottak foglalkoztatásának 65. életévben való korlátozása rossz döntés volt. A szakszervezet (PSZ) alkotmánybírói kifogását értem, és indokoltnak tartom. Ezért a kormány a közeljövőben lépni fog: módosító indítványt terjeszt a parlament elé.

A szakszervezetek anyagi támogatását a kormány is fontosnak tartja, és elfogadhatónak a SZEZ normatív jellegű javaslatát. Úgy vélem, hogy az egyházak és a szakszervezetek támogatását közelíteni kell egymáshoz. Javasolom, hogy ez ügyben és más ügyekben is a szakszervezetek tegyék fel a kérdéseiket, és tegyék meg a javaslatukat. Ne a felszíni megoldásokon vitakozunk, hanem az alapkérdésekben törekedjünk egyetértésre, adott esetben a kompromisszumos megoldásokra.

PEDAGÓGUS-SZAKSZERVEZETI JUBILEUM

A Magyar Pedagógusok Szabad Szakszervezete, amely többszöri névváltozást követően ma Pedagógusok Szakszervezeteként működik, 1945. február 2-án alakult meg Budapesten, s rövid időn belül a magyar pedagógusok 75 százaléka csatlakozott hozzá. A hatvanadik évfordulóra emlékező ünnepségről előző számunkban adtunk tájékoztatást. Több alapító tagunk visszaemlékezését is közzétettük már. Ezúttal Molnár László szarvasi és Stolár Mihályné ajkai kollégánk közelmúltban kézhez kapott írását adjuk közre, valamint korábról dr. Ágoston György és Kovács Zsigmond szavait idézzük fel.

Gondolatok az évfordulón

Az évfordulók mindig alkalmat adnak arra, hogy visszatekintsünk a megtett útra. A távolság az időben, letisztultan, heves érzelmek nélkül, a realitások talajáról szemlélhetjük a történéseket. A társadalmi viszonyok hatással voltak a mozgalomra.

Jogos büszkeséggel tekinthetünk vissza Szarvason a pedagógusok egyesülési törekvéseire, 200 éves történetére. Az iskolaalapító Tessedik Sámuel – korát megelőzően – inspirálta a tanítóegyesületi mozgalom szervezeti kereteinek megteremtését. A tanítóegyesület kezdetét Szarvason 1804 májusától számíthatjuk, amikor megalakult Békés megyében elsőként a „NÉPTANÍTÓK TESTVÉRI SZÖVETKEZETE”. A 19. század közepétől hazánkban már talán 15 „tanítóegyesület” működött különböző neveken (Oktatók Egylete, Tanítói Társulat, Tanítók Segélyező Egyesülete stb.). Volt már ezeknek az egyesüléseknek, a mai értelemben vett érdekvédelmi tevékenysége is. A megtett út máig folyamatos volt, aminek a kifejtésére ebben az írásban nem nyílik lehetőség.

A „Tanítók Egyesülete” tevékenységében családi vonatkozások találhatóak. A nagyapám (Molnár János igazgató) háromszor – 1898–1903, 1905–1912, 1922–1926) töltötte be a Szarvasi Tanító Egyesület elnöki tisztét. Édesapám (Molnár László igazgató) részt vett a megalakuló „Tanítók Szabad Szakszervezete” helyi megszervezésében. Jómagam közel 25 éven át voltam a Szarvas városi-járás Pedagógusok Szakszervezete titkára. Kezdeményeztem a mozgalom történetének feldolgozását, amire dr. Tóth Lajost kérem fel. Gondos kutatómunka után elkészült igényes munkája: „A SZARVASI TANÍTÓEGYESÜLETI MOZGALOM TÖRTÉNETE 1804–1968”. A kötetet a Szarvasi Városi-Járás Bizottság adta ki 1969-ben. (Készült a Békés megyei Nyomdaipari Vállalat Gyulai Üzemében.)

A II. világháborút követően Szarvason Jankó István kezdte meg a szakszervezet szervezését 1945 őszén. Ő lett a Szarvasi Városi-Járás Pedagógus Szakszervezet első titkára. Őt követte hosszú ideig Bátorfi Emil, majd egy rövid időre Sznyida György, akit az 1956-os események idején leváltottak, posztját dr. Koszti György vette át átmenetileg, majd Maczik Pál következett a titkári funkcióban. Ezután hosszú ideig Molnár László volt a titkár, akit Mária Sándorné követett, majd Dankó Ervin, aki 1962-től a mai napig betölti a titkári funkciót.

El lehet mondani, hogy az egypártrendszer idején is – igaz, a párt bábáskodása mellett – a Pedagógusok Szakszervezete helyben, demokratikusan működött, és tudta érvényesíteni érdekvédelmi feladatát. Ezt szívszós tárgyalásokon, jó taktikai érzéssel és személyi kapcsolatokkal lehetett elérni. (Kemény küzdelemben két sikeres „vétót” is el tudtunk érni a gyomai illetményföld és a szarvasi aktív és nyugdíjas pedagógusok érdekvédelmi ügyében.)

Napjainkban az oktatási intézményekben van szakszervezeti bizottság, és van „közalkalmazotti tanács” is, de mintha az érdekvédelmi törekvések nehezebben érvényesülnének? Az intézmények vezetői – sok helyen – formálisan meghallgatják az arra illetékes érdekvédelmi szervezeteket, akik „visszafogottak”, mert nincs igazán olyan szervezet, mely alkalomadtán megvédené őket a gyakori létszámcsoökkentések idején.

A 60 éves évfordulón él és tevékenykedik a Pedagógusok Szakszervezete a demokratikus jogállam körülményei között, de mintha nem tudna elég hatékony lenni a hagyományos érdekvédelem területén. Az egyházi és egyéb oktatási intézményekben nem igazán tisztázott a szakszervezeti szerveződések helyzete. Abban azonban bízni lehet, hogy az alapjaiban megváltozott társadalmi körülmények között meg fogja találni a megillető helyét a Pedagógusok Szakszervezete is az EU-tag hazánkban. Lehetséges, hogy az ebben az írásban elmondottak vitát is indukálhatnak, de mindez „nézőpont” kérdése!

Molnár László, Szarvas

Az angolkisasszonyoktól a nyugdíjasklubig

1944. áprilisban a veszprémi Angolkisasszonyok Intézetben diplomáztam. Még ez év szeptemberében itt, Ajkán, a római katolikus iskolában kezdem el tanítani – mint helyettes – a fronton lévő kollégák helyett, fizetés nélkül. November hónapban a háborús helyzet miatt 1945. április végéig szünetelt a tanítás.

1945. május elsején elkezdődött, és július végéig dolgoztam. Munkakönyvem bejegyzése ezt jelzi: 1944. IX. 1.–1945. VIII. 15. Az őszi hónapokban lettem szakszervezeti tag. Kis fehér rajzlapkéménységű, 4 oldalas igazolványt kaptam mint Ajkán, a Devecseri járásban tanító. Ha jól emlékszem, Avar Gyula aláírásával, de lehet, hogy Pók Zoltán, hisz mindketten hosszú ideig járási titkárok és vezetőségi tagok voltak.

Az eltelt évek alatt több mint 30 évig Ajka, illetve 1-2 éven át Singervölgy, Bódé, Várpalota volt a munkahelyem. Voltam járási köznevelési felelős, hosszú évekig iskolatitkár, szakmai területen munkaközösségvezető, szakfelügyelő, majd itt a 4. Sz. Általános Iskola – most Fekete István nevében működik – igazgatójaként mentem nyugdíjba. 1991-től a városi Pedagógus Szakszervezet Nyugdíjasklubjának vezetője vagyok. 2001. 05. 31-én az Eötvös József-emlékérem arany fokozatát, 2002. 10. 3-án az Idősek Világnapja alkalmából a megyei önkormányzat elismerését, 2004-ben pedig a gyémántdiplomát kaptam meg.

Sok-sok örömet, munkasikert, békét, jó egészséget kívánok a másokért végzett eredményes munkájukhoz.

Stolár Mihályné, Ajka

Pillanatképek 1945-ből

DR. ÁGOSTON GYÖRGY (szakszervezetünk alapító szervezője Hajdú megyében, később a Szegedi Egyetem professzora):

Hogy mi volt akkor a szakszervezeti tevékenység? Mozgósítás, hogy elkezdődjék a tanítás a romos iskolákban, amelyek minden felszerelést nélkülöztek. De nemcsak a *valóságos romok* eltakarítására mozgósítottunk, a kiváló tankerületi főigazgató, *Juhász Géza* közreműködésével a *szellemi romok eltakarításához is hozzákezdünk*; szakmai megbeszéléseket, szabadegyetemi – és szombatoként világnézeti előadásokat szerveztünk az új, demokratikus nevelés érdekében. Óriási munka volt ez, hiszen még hiányoztak az új tantervek, új tankönyvek. Őszinte, nagy érdeklődés nyilvánult meg ezen előadások, megbeszélések iránt. A szakszervezet *fogadóbizottságot* működtetett, hogy a háborúból visszatérő, a menekült pedagógusokat segítse. Meghatározó szerepünk volt igazolásukban, munkahelyhez, lakáshoz juttatásukban, anyagi támogatásban részesítettük őket. Debrecenben *konyhát* tartottunk fent, élelmiszer-vásárló körútra mentünk. Később – már a forint megszületése után – *virágzó hitel- és segélyegyesületünk* működött.

KOVÁCS ZSIGMOND (tanító, szakszervezetünk alapító szervezője Hajdúböszörményben, később az országos központ osztályvezetője):

A pedagógusok első tömegmegmozdulására, az Eötvös-szobornál tartott ünnepi gyűlésre *1945. március 15-én* került sor. A felhívásra a Múzeum utca és a Szentkirályi utca megtelt pedagógusokkal. A menet nyolcas sorokba fejlődve vonult Eötvös szobrához, ahol dr. Fodor József mondott beszédet.

Július 1-jén a Sportcsarnokban tartották meg a *budapesti és pestkörnyéki pedagógusok nagygyűlését*, amelyen dr. Kemény Gábor megnyitója után Béki Ernő mondott beszédet, majd megválasztották a *budapesti helyi csoport titkárát*. Másnap, július 2-án került sor az *Első Országos Aktívaértekezletre*. A beszámolóban Lukács Sándor számot adott a szakszervezet fejlődéséről. Elmondotta, hogy a szakszervezetnek Budapesten 6386, vidéken – 102 helyi csoportban – legalább 15 ezer tagja van. Ezután a szükséges fizetésrendezésről, a munkaközvetítésről, a kulturális és szociális gondoskodásról, az ellátás javításáról, végül az oktatáspolitikáról, egy nagyszabású iskolareform tervlátairól, a pedagógusok átképzésének tervéről s a negyedik egyetemes tanügyi kongresszus összehívásának szükségességéről beszélt.

A TÉRSÉGI INTEGRÁLT SZAKKÉPZŐ KÖZPONT (TISZK)

A hazai szakképzés másfél évtizedes átalakulási folyamata máig nem ért célba. A változások sorozata nem szüntette meg, sőt gyarapította a problémákat, miközben a szakképzéssel szemben támasztott igények is nagy változásokon mentek keresztül. Sokan úgy vélekednek, hogy a térségi integrált szakképző központok (TISZK-ek) létrehozása jelentősen elősegíti a szakképzés modernizációját, a munka világához, a hazai és az EU-munkaerőpiac igényeihez való igazodását. Mások pedig bírálják ezt az utat. Tény, hogy rövid időn belül létrejön az első tizennyolc TISZK. Lapunkban ezért adjuk közre a következő tájékoztatót.

1. Helyzetelemzés

A rendszerváltást követően a Magyarországon az iskolai rendszerű szakképzés jelentős mértékben módosult. Számos regionális, nemzeti és külföldi program keretében átalakult az intézmények képzési kínálata, képzési programja, pedagógiai módszere, irányítási rendszere. A mai magyar szakképzés két iskolatípusa (szakiskola és szakközépiskola) mellett a felsőfokú szakképzés formájában a felsőoktatási intézmények is bekapcsolódnak a gazdaság által megkövetelt szakképzett munkaerő iskolai képzésébe.

A mai magyar szakképzés a következő problémákkal szembesül:

- a gyakorlati képzés – jöllehet a finanszírozásában a gazdaság is részt vesz a szakképzési hozzájáruláson keresztül - elszakadt a munka világtól. 1990-ben még az iskolák 67%-a vállalati képzőhelyen oldotta meg a tanulók gyakorlati képzését, mára ez az arány 30% alá csökkent. Az arányszám gazdasági ágazonként jelentős eltérést mutat;
- az intézményrendszer elaprózott, amelynek következtében a szakképző intézmények nem tudnak az adott térség legfontosabb szereplőivel összehangoltan együttműködni, vezetési rendszerükben nem jelennek meg kellő súllyal a korszerű menedzsmentmódszerek, eszközök;
- az intézményi rendszer elaprózódásának következtében a szakképzés rendelkezésére álló források nem kellő hatékonysággal kerülnek felhasználásra;
- nincs meg az összhang a szakmai tárgyak tartalma és a gazdaságban végzett szakmai tevékenység között;
- számos intézmény kis mérete miatt nem tud hatékonyan képzési program- és segédanyag-fejlesztéseket megvalósítani, így képzési programjuk rugalmassága a jelentős központi szabályozásra épülő OKJ miatt megkérdőjelezhető;
- a szakmai vizsgák a korszerű minőségbiztosítási követelményeknek nem felelnek meg, hiszen a képző intézményekben történik a vizsgák bonyolítása, ami különösen problémát jelent a gyakorlati vizsga tekintetében, mivel a nem azonos színvonalon felszerelt iskolai, illetve vállalati tanműhelyek nem tudnak azonos mérési-értékelési feltételeket teremteni.

A szakképzés jelenlegi intézményi és tartalmi problémájának egyik lehetséges megoldása az iskolák közötti együttműködés erősítése. Az elmúlt 10 évben már voltak olyan kísérleti projektek, melyek eredményeként összehangoltabb intézményi együttműködés is kialakult. Ezek a programok általában szakmacsoport alapon szerveződtek (Világbank, PHARE, bilaterális megállapodások, illetve multinacionális cégek által támogatott programok), de a területi együttműködés kevésbé volt jellemző rájuk. A programok célcsoportja az egyes iskola volt, így az intézmények időnként versenytársai is voltak egymásnak. Ezek a projektek jelentős eszközfinanszírozást is jelentettek, ami tovább erősítette az iskolai gyakorlati képzés bázisát, illetve növelte az intézmények közötti egyenlőtlenségeket.

Magyarország európai uniós csatlakozása különösen kiemelt jelentőséget ad az intézmények közötti együttműködési formák erősítésének, fejlesztésének. A magyar szakképzésnek csak akkor van esélye versenyképes fejlődésre, EU-források befogadására, ha a jelenleginél hatékonyabb intézményrendszer alakul ki.

A rendszerszintű hatékonyság ismérve, hogy a képzési idő alatt a tanulókat mennyire készíti fel az iskola a tudásalapú társadalom követelményeinek való megfelelésre, illetve mennyire képes munkaerő-piaci szempontból releváns szakmai ismeretekkel és a társadalomba való aktív beilleszkedéssel összefüggő tudással a végzeteket ellátni.

2. Meghatározás, intézményi kör

A Nemzeti Fejlesztési Terv Humán erőforrás-fejlesztés Operatív Programja 3.2 intézkedés 2. és a 4.1 intézkedés 1. komponenseinek tárgya a

Térségi Integrált Szakképző Központ (továbbiakban: TISZK) létrehozása, működtetése, infrastruktúrájának fejlesztése.

2.1 A TISZK feladata

A TISZK új szervezeti és irányítási formát kialakító, hat-nyolc szakképzést folytató intézmény fenntartóinak konzorciumi együttműködésével vagy egyéb módon létrejövő nonprofit központ, amely iskolai rendszerű és iskolarendszereken kívüli szakképzés folytatásával, a gazdasághoz közelebb, a munkaerő-piaci igényeket rugalmasan követni tudó szakképzéssel, a szakképzéshez szükséges korszerű infrastruktúrával megteremti a régió lakossága számára az egész életen át tartó tanulás feltételeit.

A TISZK szakképzési kínálatában, a források felhasználásában hatékonyabb koordinációt biztosít mind regionális, mind pedig helyi szinten. A moduláris és gyakorlatorientált szakképzés bázisul szolgál a térség tanulóinak képzéséhez, megszünteti, illetve csökkenti a párhuzamos kapacitások kiépítését, valamint növeli a vállalati képzőhelyeken gyakorlati képzésben részesülő tanulók arányát.

A TISZK-en belül megvalósulhat az iskolai rendszerű szakképzés mellett a felnőttképzés, a rész-szakképesítések megszerzésének lehetősége, a hátrányos helyzetű, a roma, a fogyatékkal élő fiatalok szakképzésbe való beléptetése és lemorzsolódásuk csökkentése, esélyegyenlőségük javítása, a tanulók és a felnőttek szakképzésbe történő ki- és visszalépésének elősegítése.

Az integráció elősegíti a vizsgarendszer egységesítését, megteremtve a TISZK intézményei között az azonos mérés-értékelés feltételeit.

2.2 A TISZK létrehozása és szervezete

A TISZK létrehozható:

Jogi önállóságot megtartó hat-nyolc szakképzést folytató intézménnyel, vagy önállóságot részben megtartó hat-nyolc szakképzést folytató tagintézménnyel.

A hat-nyolc intézmény/tagintézmény kialakítható több további intézmény összevonásával és/vagy megszüntetésével is.

Amennyiben a TISZK-et több fenntartó hozza létre, a pályázónak a pályázat benyújtása előtt konzorciumi együttműködési megállapodást kell kötnie. Amennyiben kizárólag egy fenntartó pályázik, abban az esetben nincs szükség konzorciumi együttműködési megállapodásra.

A pályázatnak tartalmaznia kell a részt vevő szakképzést folytató intézmények/ tagintézmények egyetértési nyilatkozatát, hogy a pályázás tudtukkal és bevonásukkal történt.

A TISZK irányítására olyan nonprofit irányító szervezetet kell létrehozni vagy meglévővet átalakítani, mely biztosítja a központ pályázati célnak megfelelő működtetését.

A TISZK főbb elemei:

- irányítást biztosító nonprofit szervezet (pl.: Kht., egy kijelölt szakképzést folytató intézmény, önkormányzati társulás),
- egy újonnan kialakított, csúcstechnológiával felszerelt központi képzőhely,
- a hat-nyolc szakképzést folytató intézmény vagy hat-nyolc szakképzést folytató tagintézmény.

A hat-nyolc szakképzést folytató intézmény lehet:

- szakközépiskola,
- szakiskola, speciális szakiskola, készségfejlesztő szakiskola,
- felsőfokú szakképzést nyújtó felsőoktatási intézmény.

A felsőfokú szakképzést folytató felsőoktatási intézmény csak a fenntartóval/fenntartókkal kötött konzorciumi megállapodás alapján vehet részt a TISZK-ben.

A TISZK-nek létrehozásának formájától függetlenül biztosítania kell minimum 16 párhuzamos osztály folyamatos meglétét.

A TISZK működési köre kiterjed mindazon területre, melyről a tanuló a központi képzőhelyet tömegközlekedési eszközzel 1,5 óra alatt eléri.

A központi képzőhelyen a térségben működő intézmények tanulói-nak olyan pályaorientációs, szakmai elméleti és gyakorlati képzése

folyik, amelyhez a szükséges modern technikai felszereltséggel az adott intézmények nem rendelkeznek. A központi képzőhely egy, a konzorciumi együttműködésben résztvevők közös egyetértésével kijelölt és egyikük vagy egy fenntartó esetében a fenntartó tulajdonában lévő ingatlanon működik (az egy helyrajzi számon, több épületből álló ingatlan is megfelel).

A TISZK működéséhez szükséges ingatlan lehet egy már megszüntetett intézmény vagy a pályázat elfogadását követően megszüntetésre kerülő és egyidejűleg az új feladatok ellátására kijelölt és felkészülő szakképző intézmény épülete(i), annak egy épületrésze, vagy egyéb épület, amelyet a konzorciumi tagok egyike – megállapodásuk alapján –, vagy egy fenntartó bocsát a TISZK rendelkezésére.

Az ingatlanon található épület(ek)ben, épületrész(ek)ben a 4.1 intézkedés keretében a fejlesztés a 21. századi igényeknek megfelelő olyan épületbővítések és –rekonstrukciók végrehajtását, akadálymentesítését, nagysebességű hálózati végpontok kialakítását, valamint az ezekhez kapcsolódó eszközbeszerzést valósítja meg, amely összhangban áll az elméleti és gyakorlati képzéssel, a térség munkaerő-piaci igényeivel, és kielégíti a szakképzést folytató intézményekben rendelkezésre nem álló csúcstechnológiákhoz kötődő oktatási igényeket.

3. A TISZK irányítása, működtetése, koordináció

3.1 Irányítás

A TISZK-et irányító nonprofit szervezetet a vonatkozó jogszabályok értelmében az alapítók hoznak létre vagy alakítanak át a támogatási szerződés megkötése előtt.

3.2 A TISZK működtetése

A pályázati program megvalósítását, az irányító szervezet döntéseinek a végrehajtását, a szervezet működtetési feladatait a TISZK létrehozását követően alkalmazandó menedzsment látja el.

A TISZK menedzsmentje projektvezetőből, szakmai vezetőből, műszaki szakértőből, pénzügyi vezetőből, informatikusból és a koordinációt és/vagy adminisztrációt végző munkatársakból áll.

A projektmenedzsmenthez tartozó szakemberek feladatai, végzettségük:

- **projektvezetés**

Felsőfokú végzettség (lehetőleg hasonló projektek lebonyolításában szerzett tapasztalat)

Feladat: a projekt képviselője, szakmai, technikai koordinációja

- **pénzügyi vezetés**

Felsőfokú végzettség (lehetőleg hasonló projektek pénzügyi, számszaki elszámolásában, lebonyolításában szerzett tapasztalat)

Feladat: a projekt pénzügyi, számszaki elszámolása, lebonyolítása, jelentések készítése

- **szakmai vezetés**

A pályázott tevékenységek szakmai lebonyolításában szerzett szakmai gyakorlat, és lehetőleg felsőfokú szakirányú végzettség

Feladat: a projekt szakmai koordinációja

- **műszaki szakértés**

Szakirányú, lehetőleg felsőfokú végzettség (lehetőleg hasonló projektek lebonyolításában szerzett tapasztalat, tendereztetés)

Feladat: építési munkálatok felügyelete, műszaki szaktanácsadás

- **informatika**

Felsőfokú szakirányú végzettség,

Feladat: az infokommunikációs és hálózati eszközök alkalmazásának, beszerzésének szakmai-technikai koordinációja

- **koordináció és/vagy adminisztráció**

Legalább középfokú végzettség (lehetőleg hasonló projektek koordinálásában szerzett tapasztalat)

Feladat: a konzorciumi tagok közötti kommunikáció, dokumentációs rendszer karbantartása

A TISZK az irányító szervezet által meghatározott módon vesz részt a 3.2 intézkedés 2. komponense szakmai programjának megvalósításában, és a rendelkezésre álló összeg felosztásában – figyelemmel a pályázati kiírásban előre meghatározottakat is –, továbbá a 4.1 intézkedés 1. komponense keretében tervezett beruházások révén létrehozott elméleti és gyakorlati képzőhelyek szakmai programjának kialakításában.

A nyertes pályázatokban szereplő eszközbeszerzések és tananyagfejlesztések országos szintű koordinálását a Közreműködő Szervezet (OMAI) végzi.

4. Kiegészítő információk

Az intézkedés keretében a TISZK által ellátott közösségi funkciókat, az elvégzendő feladatok és támogatható tevékenységek részletes leírását a pályázati útmutatók tartalmazzák.

Előnyt élvez az a pályázó, aki a pályázat benyújtása előtt a hat-nyolc intézménybe további intézményeket integrál.

A pályázat elbírálásánál további előnyt jelent, ha a pályázó a létrejövő TISZK működésének megkönnyítése érdekében, más pénzügyi forrásokból kollégiumi férőhelyet biztosít, vagy iskolabusz-hálózatot működtet a napi utaztatás helyett.

A TISZK-ben és a konzorciumi tagoknál kötelező a 3.2 intézkedés 1. komponense (központi program) keretei között elkészített modulrendszerű szakképzés bevezetése, a szakképzés és a működtetés racionalizálása. A TISZK-nek biztosítania kell a romák és fogyatékkal élők integrált szakképzését is.

5. Finanszírozás, forráselosztás

A TISZK-ben végrehajtott feladatok a következők szerint kerülnek finanszírozásra:

a) 3.2 intézkedés 2. komponensének keretében projektmenedzsmentre a teljes támogatási összeg maximum 10%-a, a beruházásokra – beleértve az eszközbeszerzéseket és az épületfelújításokat - maximum a projekt teljes költségvetésének 30%-a fordítható. (Erről lásd részletesen a pályázati útmutató mellékletében található elszámolható ESZA költségeket.)

b) A 4.1 intézkedés 1. komponense keretében is projektmenedzsmentre a teljes támogatási összeg maximum 10%-a fordítható. E komponensben azonban a támogatás összege nem haladhatja meg a projekt teljes összegének 93,75%-át. A fennmaradó 6,25%-ot a nyertes pályázónak és partnereinek kell biztosítaniuk saját forrásaikból (természetben vagy készpénzben). (Részletesen lásd a pályázati útmutató mellékletében található elszámolható ERFA költségeket.)

A források megoszlása az intézmények között a következő:

a) A 4.1 intézkedés 1. komponense keretében rendelkezésre álló teljes összeget a TISZK ingatlanján lévő központi képzőhelyekre kell fordítani a gyakorlati képzést szolgáló tanműhely(ek), elméleti és közösségi helyiségek rekonstrukciója, bővítése és nagy értékű berendezésekkel történő felszerelése céljából. A pályázatban a térségi integrált központ lehetséges beruházási igényeihez mellékelni kell a térségi integrált szakképző központ tanulóinak gyakorlati és elméleti képzéséhez szükséges pedagógiai indoklásokat, valamint a kihasználtságra/kihasználhatóságra vonatkozó mutatókat is a pályázati formanyomtatványban szereplő indikátoroknak megfelelően.

b) A 3.2 intézkedés keretében rendelkezésre álló összeg elosztásáról és felhasználásáról a megalakítandó TISZK irányító szervezet dönt az egyes közreműködő intézmények, illetve tagintézmények szükségletei és az általuk elvégzett munka arányában, figyelembe véve a pályázati formanyomtatványban szereplő indikátorokat is.

A szakképzés normatív finanszírozása a hatályban lévő jogszabályoknak megfelelően történik.

6. Hatékonyság, fenntarthatóság

A TISZK működésének fenntarthatóságát a pályázatban bizonyítani kell, és a működtetés során biztosítani kell az indikátorok alapján vállalt hatékonyságnövelést.

A TISZK a program befejezését követően a programból további anyagi támogatást nem kaphat. A program során tehát a konzorciumi tagoknak vagy a pályázó fenntartónak ki kell alakítani a TISZK további hatékony működését biztosító feltételeket.

A hatékony működtetés feltétele, hogy csökkenjen az egy tanulóra jutó képzési költség, javuljon az átjárhatóság lehetősége, csökkenjen a lemorzsolódás, és nőjön a szakképzésben részt vevők munkaerő-piaci elhelyezkedési esélye.

EGY KONFERENCIA TAPASZTALATAI

A józsefvárosi (Bp. VIII. ker.) Erdélyi Utcai Általános Iskola (egy roma többségű oktatási intézmény) a Tudományos és Technológiai Alapítvány támogatásával és az Országos Közoktatási Intézet Iskolafejlesztési és Integrációs Központjának szakmai segítségével országos tanácskozást szervezett 2005. február 22-én az Apáczai Tankönyvkiadó fővárosi irodájának színháztermében. A konferencia a „**A roma tanulók iskolai sikerességének elősegítése - módszertani börze a roma többségű iskolák bevonásával**” címmel került megrendezésre, azzal a céllal, hogy összehívja és megszólaltassa azon oktatási intézményeket, ahol a cigány tanulók növekvő számaránya miatt nem tudtak bekapcsolódni az oktatási kormányzat integrációs politikájába. A szervezők nem titkolt szándékuk szerint az intézmények képviselőinek megszólaltatásával fel akarták hívni a kormányzat figyelmét a minél hamarabbi olyan irányú intézkedésekre, amelyek azt célozzák meg, hogy a roma többségű iskolák minőségi oktatásának javítása illetve megtartása érdekében támogatási rendszert dolgozzon ki.

Olyan egyedülálló rendezvényt sikerült megszervezni, amelyen végre maguk az érintettek, a mindennapi munkában részt vevő pedagógusok is elmondhatták gondolataikat, ötleteiket. A konferencia két részből állt. Délelőtt a plenáris előadásokat hallgathatták az érdeklődők, akik közel 40 iskolát képviseltek az ország különböző régióiból. Délután a szervező iskola épületében tartott szekcióüléseken elemezték a résztvevők a roma többségű intézmények legmeghatározóbb problémáit. Alább **Báder Ivánnak**, az Erdélyi Utcai Általános Iskola tanárának, a rendezvény főszervezőjének összeállítása alapján adunk tájékoztatást.

A plenáris előadók között *Németh Szilvia*, az Országos Közoktatási Intézet munkatársa az intézményük által elvégzett kutatások eredményeit vázolta. Előadásában kiemelte, hogy még 2002-ben is a 126 roma többségű iskolában tanult a cigány tanulók 40%-a. Vázolta az iskolai szegregáció típusait. Hangsúlyozta, hogy még ma is minden ötödik cigány tanuló speciális iskolában tanul. Beszámolt azon kutatás eredményeiről, amelyet 533 önkormányzati településen végeztek el. Az önkormányzatok romákat támogató intézkedései között az oktatás csak a negyedik helyen szerepelt. Bár az oktatási kormányzat az integrált nevelést tűzte ki célul, az önkormányzatok által fenntartott intézményekben még mindig felzárkóztató oktatás folyik. Az integrációt folytató intézmények 4%-os arányt mutattak. A kisebbségi oktatás megelőzte az integrációt a statisztikában. Azokon a településeken, ahol a romák támogatására több forrást biztosított az önkormányzat, konfliktusok voltak a település roma és nem roma lakossága között.

Szira Judit, a Fővárosi Önkormányzat Oktatási Bizottságának tagja két évig szakértője volt a hátrányos helyzetű és roma gyermekek integrációjáért felelős miniszteri biztosnak az Oktatási Minisztériumon belül. Szira Judit a miniszteri biztos hivatalának kétéves munkájáról, eredményeiről számolt be. Őszintén beszélt arról, hogy voltak olyan kezdeményezések, amelyeket sikeresnek lehet megítélni, viszont voltak olyanok, amelyek nem váltották be a hozzájuk fűzött reményeket. Sikernek ítélte meg azt az intézkedést, miszerint minden hátrányos helyzetű gyereket kötelező felvenni óvodába. Valamint azt, hogy elindult annak folyamata, hogy az indokolatlanul speciális iskolába küldött cigány tanulókat visszafordítják a „normál” iskolai keretek közé. Véleménye szerint az önkormányzatok a felelősek az intézmények közötti szegregációért, hiszen fenntartanak roma többségű iskolákat, ezzel akadályozva az integrációs törekvéseket. Pozitív lépésként értékelte azokat a diszkriminációs intézkedéseket, amelyek azt célozták meg, hogy a jó képességű roma tanulóknak helyet biztosítsanak az elit gimnáziumokban. Szira Judit kissé provokatívnak tűnő előadása jó vitaindító volt a délutáni beszélgetésekhez.

Varró Gabriella, a hátrányos helyzetű és roma gyermekek integrációjáért felelős miniszteri biztos hivatalának jelenlegi szakértője a nemzeti fejlesztési terv integrált oktatást célzó központi programjáról, valamint az ahhoz kapcsolódó pályázatról beszélt.

Beszámolt arról a szociológiai kutatásról, amely azt emelte ki, hogy a megkérdezett 573 iskolában a nem roma szülők 24%-a ellenzte az integrált nevelést, azaz hogy a gyereket hátrányos helyzetű és roma gyerekekkel együtt tanítsák. Véleménye szerint konkrét eredményeket azért nem lehet még felmutatni, mert a 2003-ban induló programnak még rövid tényleges kifizetési ideje. Elismerte hogy az integrációs normatíva nem minden esetben hozta a várt eredményt, hiszen főként csak városi iskolák tudták igénybe venni. Ezekben az iskolákban is egyéni és csoportos fejlesztésre, valamint a pedagógusok béremelésére fordították a normatívát. (Megj. a cikk írójától: ha jól emlékszem, az etnikai normatíva ellen ez volt a kifogások egyike!)

Elmondta, azt hogy mindezek ellenére a 45 bázisintézmény számát 270-re szeretnék növelni.

E cikk írója, *Báder Iván* „A roma gyerekek helyzete az oktatási intézményekben – egy gyakorló roma pedagógus szemszögéből” címen tartott előadást. A közoktatási intézmények lépcsőit vette sorra az előadó, próbálta összeszedni a legmeghatározóbb problémákat.

Ilyenek:

- az intézményesítés hiánya a kistelepülések óvodái esetében;
- dajkaképző és pedagógiai asszisztensi program hiányosságai;
- a képességvizsgáló tesztek felülbírlásának szükségessége;
- a fejlesztő pedagógiai programok az általános iskolában gyógypedagógusok bevonásával;
- az egész napos program létrehozása a kedvezményes étkeztetéssel;
- szociális munkás vagy szociálpedagógus és szabadidő-szervező alkalmazása;
- a hiányzások csökkentése érdekében prevenció programok és munkaközösség;
- mentorprogram bevezetése főként középiskolákban;
- az iskolák felújítása;
- módszertani ötletgyűjtemény az innováció elősegítése érdekében;
- a kiégés szélére kerülő pedagógusoknak szupervízió;
- a romológiai továbbképzés bevitel a roma többségű iskolába – (egy utazó folklór műhely);
- az utazó logopédiai, pszichológiai szolgálat megreformálása;
- a cigány népismeret oktatásához megfelelő oktatási segédanyagok, tankönyvek;
- EU-konform szakmák tanítása a szakiskolákban [Kt. 27. § (8)];
- a tankönyvtámogatás kiszélesítése;
- az interkulturális nevelés népszerűsítése a középiskolában bizonyos tevékenység típusok által;
- a főiskolai hallgatók gyakorlatuk egy részét roma többségű iskolákban töltsék;
- a cigány ösztöndíjrendszer átalakítása mentorprogrammá;
- egy pályázati alap létrehozása roma többségű iskolák számára, amely iskolák szakmai programmal pályázhatnak támogatásra, vagy az etnikai normatíva 100%-ban való megkérhetősége azon iskoláknak, amelyek nem oktatnak cigány nyelven

Dr. Horváth Péter, az Erdélyi Utcai Általános Iskola igazgatója az iskola sajátos pedagógiai programját mutatta be. Külön hangsúlyozta, hogy a szervezők is elismerik az integráció fontosságát, viszont el kell ismernie mindenkinek azt a tényt is, hogy nem minden település iskolájában lehet az integrációs programot követni. Azt is megemlítette, hogy nem mindegyik roma többségű iskolát fenntartó önkormányzat fordít akkora támogatást az intézményére, mint Józsefváros, így ezek az intézmények a napi fenntartás gondjával küszködnek. Ezért fontos a minél gyorsabb intézkedés.

Seregélyi Anikó, a Tudományos és Technológiai Alapítvány projektmenedzsere előadásában bemutatta azt a projektet, amelyet az Európai Unió 5. keretprogramja által támogatva valósítottak meg az Erdélyi Utcai Általános Iskolában. A program célja az volt, hogy népszerűsítsék a tudományos és technológiai ismereteket a cigány tanulók körében. Ennek megfelelően szerveztek iskolán túli programokat a tanulóknak.

A délutáni szekció ülések tapasztalatairól az Országos Közoktatási Intézet készít tanulmányt, amelyet publikálni fognak. Szándékunkban áll erről is tájékoztatni a Pedagógusok Lapjának olvasóit.

Reményeink szerint értő fülekre talál a konferencia mondanivalója.

Ezzel a címmel a sajtóorgánumban tallózza a velünk vagy rólunk készült írásokból közlünk összeállítást. Így egyrészt egy csoportba gyűjtve áttekintést kaphatunk arról, hogy milyen információk jutottak el gondjainkról, eredményeinkről a társadalomhoz, másrészt azt is láthatjuk, melyek azok a lényeges problémák, törekvések, amelyek még nem vagy nem kellő módon váltak ismertté. Egyszerre célunk tehát a tájékoztatás és tájékozódás.

NÉPSZABADSÁG

(2005. II. 17.)

Körülményes kérdések

Oktatásügyi közmegehallgatás Brüsszelben

(...) – Magyarország képviseltette magát a legnagyobb delegációval, negyvenöt fővel – meséli Varga László, a Pedagógusok Szakszervezetének elnöke. – Ezzel is szeretnénk volna érzékeltetni, mennyire fontos számunkra az oktatás és a pedagógusok ügyének rendezése. (...)

Több ország képviselői arról számoltak be, a körülmények miatt nehéz a jó tanárokat a pályán tartani. Bizonyos országokban pedagógushiány van, máshol a felesleg okoz problémát. (...)

(2005. II. 22.)

Hatvanöt év fölötti is maradhat?

Nem lép hatályba a közszolgálati jogviszonyt 65 éves korban megszüntető törvényi rendelkezés – ígérte Gyurcsány Ferenc a Szakszervezetek Együttműködési Fóruma múlt pénteki ülését követően. A miniszterelnök elmondta: ez nem átgondolt, rossz rendelkezés, amelynek megváltoztatására a kormánypartok a következő hetekben törvénymódosítást kezdeményeznek. (...)

– A kormány által eredetileg beterjesztett törvénymódosítás a közalkalmazottak foglalkoztatását a 70. életév betöltésével korlátozta volna. Ez a változat szerepelt az érdekegyeztetési tárgyalásokon is, ebben nem is találtunk kivételt. Ezt a javaslatot azonban egy képviselői módosító indítvány megszavazásával, az érdekegyeztetés megkerülésével módosították 65 évre – mondja Árok Antal, a Pedagógusok Szakszervezetének alelnöke. Az érdekvédelmi szervezet beadványt intézett az Alkotmánybírósághoz.

Dr. Horváth Péter egy budapesti, VIII. kerületi általános iskola igazgatója. Az intézmény 31 tanára közül öt kiváló pedagógust kellett volna elküldenie, ha az előírás érvényben marad. (...)

– Mind az öten nyugdíjaskorúak. Már rég elküldhettem volna őket, minden indoklás nélkül, ha nem lenne rájuk szükség. (...)

METRO

(2005. II. 3.)

Jubilál a szakszervezet

Hatvan éve alakult újjá a Magyar Pedagógusok Szabad Szakszervezete. A szerdai emlékülés résztvevői emlékeztek, illetve a Pedagógusok Lapja jubileumi számát vehették kézhez, többen Eötvös József-emlékérem kítüntetést kaptak.

HVG

(2005. II. 24.)

Öreg hiba

(...) A pedagógus-szakszervezet például alkotmányellenesnek tartja, hogy a foglalkoztatási korhatárt bevezető rendelkezés életkor szerinti megkülönböztetést alkalmaz. (...) Varga László, a szakszervezet elnöke a HVG kérdésére hangsúlyozta, hogy a „fűnyíróelven” működő törvénymódosítás több esetben veszélyezteti az intézmények zavartalan működését. Számos helyen – mondta – égetően szükség van az idős pedagógusokra is; hiába van néhol, főleg a fővárosban, pedagógustúlkínálat, ez a vidéki intézmények helyzetén nem javít. (...)

KÉPES ÚJSÁG

(2005. II. 18.)

Oktatók oktatása

Európának tanárookra van szüksége. Magyarországnak is, mert bár a létszám megvan, az oktatás

minőségével azért akadnak gondok. A tanárképző főiskolákra viszonylag könnyen be lehet jutni, így tömegével jelentkeznek olyanok, akik csak papírt akarnak, nem pedig a gyerekekkel bajlódni – állítja Varga László, a Pedagógusok Szakszervezetének elnöke.

(...) – Megbecsülik a tanárokat?

– Általában nem. Persze előfordul, hogy az óvodákat, iskolákat fenntartó települések önkormányzati díjjal ismerik el a tanárok munkáját. Am eddig minden bérfejlesztés csupán kompenzáció volt – anyagilag most tartunk ott, ahol az 1989–90-es tanévben. Ez nem igazi fejlődés. A jó kereset garantálná a presztízt: nem a maradék menne tanárnak, és akik egyszer tanításra adták a fejüket, meg is maradnának a pályán.

KÖZNEVELÉS

(2005. II. 18.)

Alkotmánybírósághoz fordul a PSZ

A Pedagógusok Szakszervezete szerint a költségvetési törvény egyik módosítása – miszerint a 65. életévüket betöltött dolgozók közalkalmazotti jogviszonya megszűnik – hátrányos megkülönböztetést idéz elő, és sérti a munkához és az egyenlő bánásmódhoz való jogot, ezért az Alkotmánybírósághoz fordul. (...)

A PSZ sajtótájékoztatóján arról is beszámoltak: az érdekképviselet 45 fős delegációval részt vett az Európai Szakszervezeti Szövetség Oktatási Bizottsága és az Oktatási Internacionálé Páneurópai Bizottsága által rendezett közmegehallgatáson Brüsszelben. (...)

A sajtótájékoztatón bemutatták a PSZ által készített Érdekvédelmi, szakszervezeti ismeretek című egyetemi tankönyvet. A kiadvány ismerteti az érdekvédelem történetét a XVIII. századtól, az oktatáspolitikai vonatkozásokat, és gyakorlati tanácsokat is nyújt a szakszervezet működéséhez.

ÉSZAK-MAGYARORSZÁG

(2005. II. 10.)

Százával érkeznek a levelek

– Nem hozta meg a várt eredményt az oktatási ágazatban dolgozók számára a szerdai egyeztető tárgyalás a Miskolc város Pedagógusok Szakszervezete és a városvezetés között. Az érdekvédők azt szerették volna elérni, hogy az oktatási intézmények dolgozóinak (14 ezer fő) kifizetett 0. havi juttatás különböztetést már a költségvetés elfogadása előtt megkapják a munkavállalók, mivel az nem a 2005-ös béremelésnek megfelelő összeg volt. A városvezetés azonban határozott „nem”-mel reagált a kezdeményezésre – tájékoztatta lapunkat Kovácsné Pogány Lenke, a szakszervezet városi titkára.

– A PSZ városi irodájában százával érkeznek az oktatási intézmények tiltakozó nyilatkozatai, már közel 1000 gyűlt össze – mondta a titkár. – Három középfokú intézmény egyéni pere is elindultak, mivel a 0. havi juttatás ügyében az önkormányzat nem a törvénynek megfelelően járt el. (...)

DUNAÚJVÁROSI HÍRLAP

(2005. II. 17.)

Pedagógusok a jog „útvésztojéban”

A Pedagógusok Szakszervezete tegnap délelőtt tartott fórumán az oktatást érintő jogszabályi változásokról, a közoktatást érintő aktuális kérdésekről volt szó.

Az önkormányzati fenntartású intézmények igazgatói, vezetői vettek részt a tegnap reggel kilenc órakor kezdődő fórumon, ahol elsőként Varga László, a Pedagógusok Szakszervezete elnöke, a Szakszervezetek Együttműködési Fórumának alelnöke tartott tájékoztatót. Varga a közszolgálat rendszerének működtetéséről,

a gyereklétszámmal együtt relatíve csökkenő finanszírozás problémájáról is beszélt. (...)

Törvénytelenül fizetett illetmény?

Várható, hogy több közalkalmazott munkaügyi bírósághoz fordul a munkáltatói döntésen alapuló illetményrész-különböztetellel megkurtított keresetük miatt.

Sehol nem értelmezik úgy a jogszabályokat, ahogyan azt Dunajvárosban teszik – fogalmazott dr. Selmeciné dr. Csordás Mária jogtanácsos. A fórum meghívott előadójához is eljutottak a hírek azokról az anomáliákról, amik a közalkalmazotti illetményfizetés-sel kapcsolatban kialakultak városunkban. (...)

FEJÉR MEGYEI HÍRLAP

(2005. II. 18.)

Takarékos, de (m)ennyire?

(...) A költségvetés tárgyalásán részt vett Mihályi Gyula, a PSZ városi elnöke is, aki megnyugtatónak nevezte, hogy az idei bérkiegészítést tartalmazza a költségvetés, ám az egyéb dologi kiadásokra fordítható pénz aggasztóan kevés és komolyabb szakmai fejlesztesre sincs keret az iskoláknál. A szakszervezet elfogadhatatlannak tartja azt is, hogy a pedagógusok megbecsülését kifejező címpótléka sincs keret Fehérvár 2005-ös büdzséjében. (...)

ÚJ NÉPLAP

(Jász-Nagykun-Szolnok megye)

(2005. II. 18.)

A költségvetési törvény módosítása jelentős változásokat okozott az oktatási törvényben is. Bizonyos korábbi kötelező iskolai feladatok ellátásának biztosítása, ennek következtében egyes álláshelyek megtartása is alku tárgyává vált az iskolák és a fenntartó önkormányzatok között. Dr. Horváth Péter, a Pedagógusok Szakszervezete Országos Irodájának szakértője egybeszerkesztette az oktatási törvény módosításait az alapszervezeti titkárok és az intézményvezetők számára, hogy segítséget nyújtsanak nekik a fenntartókkal folytatott vitákhoz. (...)

24 ÓRA

(Komárom-Esztergom megye)

(2005. I. 28.)

A tanárok vizsgálatot kérnek

Gyors, sürgősségi alkotmányossági vizsgálatot vár a Pedagógusok Szakszervezete (PSZ) az Alkotmánybíróságtól. A 65. életüket betöltött közalkalmazottak foglalkoztatásának megszüntetéséről hozott jogszabályt kifogásolják – közölte Varga László csütörtökön Budapesten. (...)

Jó iskola, rossz iskola

Árok Antal, a PSZ alelnöke szerint bíznak abban, hogy a költségvetésüket most tervező önkormányzatok bölcsőbb döntéseket hoznak. Olyanokat, amelyek nem erősítik tovább a „szegény település – rossz iskola, gazdag település – jó iskola” jelenséget, aminek következtében nem növekszik az elmaradottabb területeken tanuló fiatalok hátránya. (...)

(2005. I. 29.)

Összevonások és megszüntetések

(...) Szabó Gáborné (Pedagógusok Szakszervezete): Kedvezőnek tartjuk, hogy arányos teherviselés valósult meg, s a gazdasági bokrosítás nem érinti az intézmények önállóságát. Rontja viszont az oktatás színvonalát, és szakmai szempontokkal nem indokolható az órakeret, a könyvtári álláshelyek és a napközi csoportok számának csökkentése. (...)

Kedves Magyarországi Barátaink!

Az ungvári magyarság egy igen örömteli eseményt ünneplhetett 2004. szeptember 1-jén. Hatvanéves szünet után újra megnyitotta ugyanis kapuit a helyi magyar gimnázium, amelynek elődjét még 1613-ban alapította Drugeth György, annak az eredetileg olasz nemesi családnak a sarja, amelyik nem egy nádorispánt is adott Magyarországnak. Ez az oktatási intézmény megszakítás nélkül működött egészen 1944-ig, amikor is a felszabadulás után bezárták. Évtizedekig tartó állhatatos harcába került a helyi társadalmi szervezeteknek, ismert magyar közéleti személyiségeknek és a volt Drugeth-gimnazistáknak, míg sikerült elérni az intézmény újbóli megnyitását.

Ungvár város önkormányzata egy, a megyeszékhely központjában álló (Petőfi tér 36.), eléggé elhanyagolt állapotban lévő százötven éves épületet engedett át az iskola számára. Ezt szülői összefogással a nyár folyamán sikerült is belülről rendbe hozni, a külseje azonban még sok kívánnivalót hagy maga után. Lényegében a várostól nem is kaptunk mást, mint egy üres épületet. Bútoraink többségét a Dayka Gábor Középiskola adta kölcsönbe, több tanteremből hiányzik a tábla, illetve rossz minősége miatt szinte használhatatlan...

Ezért az Ungvári Magyar Tannyelvű Drugeth Gimnázium tanári kara, szülői közössége, és elsősorban 111 növendéke nevében kérjük Önöket, a lehetőségekhez képest próbáljanak segíteni a félévzolt helyzeten. Hiszen a Drugeth Gimnáziumból került ki annak idején Kelet-Magyarország értelmiségi elitjének jókora része, tanított itt Dayka Gábor és Szabó Dezső is. Mi folytatni szeretnénk a majd négyszáz évre visszanyúló hagyományokat, de a színvonalas oktatáshoz – sajnos – egyelőre hiányoznak a feltételeink. Számítástechnikai eszközöket Szabó Vilmos Államtitkár Úr és Bálint-Pataki József Úr, a HTMH elnökének személyes közbenjárására nemrég már kaptunk az anyaországtól. Sajnos azonban még mindig sok olyan dolgot vagyunk kénytelenek nélkülözni, amire a színvonalas oktatás biztosítása érdekében szükség volna. Ukrán állami segítségre viszont a közeljövőben biztos, hogy nem számíthatunk...

Minden olyan adományt szívesen fogadnánk, aminek egy induló, nagyon gyengén felszerelt tanintézmény hasznát tudja venni.

Segítségüket is előre köszönve, tisztelettel:

Kovács Péter igazgató

Ungvári Magyar Tannyelvű Drugeth Gimnázium
UA-88 000 Ungvár, Petőfi tér 36. Tel: (8031-22)-321-37

Az Ungvári Magyar Tannyelvű Drugeth Gimnázium működéséhez szükséges eszközök listája

Riasztóberendezés az informatikaterem biztosítására; fénymásoló; 3-4 db iskolatábla; technikai felszerelés a különböző iskolai rendezvények lebonyolításához (hi-fi, vagy music center, erősítő, hangfalak, mikrofon, stb.); szemléltető eszközök mind a humán, mind a reál tudományok tanításához; 1 db hordozható magnetofon az idegen nyelv tanításának megkönnyítése céljából; tv- és videoberendezés az oktatói filmek, vagy a magyar- és világirodalom remekeiből készült filmek megtekintéséhez; 4-5 db 3 méteres, több csatlakozós hosszabbító, számítógépek biztonságos üzemeltetéséhez; az oktatásban használható hangkasszettek, oktatói videofilmek, stb.; oktatói kézikönyvek, ifjúsági- és szépirodalom.

Akció egész éven át

A *Loyex Direct Kiadó* az új esztendő kezdetén nagyon sok újdonsággal, érdekességgel jelentkezett. Az egész évet átölelő akció-sorozat ízelítőjeként tekintsük meg a gyermekeknek szóló könyvlistát.

GRIMM LEGSZEBB MESÉI	2290,- Ft	helyett	1190,- Ft
ANDERSEN LEGSZEBB MESÉI	2290,- Ft	helyett	1190,- Ft
GÁRDONYI GÉZA ÁLLATMESÉI	2890,- Ft	helyett	1490,- Ft
MÉRSÉK MÁTYÁS KIRÁLYRÓL	2890,- Ft	helyett	1490,- Ft
MONDÁK SOROZAT	1780,- Ft	helyett	990,- Ft
ILIÁSZ A TRÓJAI HÁBORÚ	3000,- Ft	helyett	1590,- Ft
VILÁGJÁRÓK IRÁNY A FÖLD - GYEREK UTAZÓKÖNYV			
ajándékborítékban 12 ajándékkönyvvel	4500,- Ft	helyett	1990,- Ft

A fenti árak irányadóak, nagyobb mennyiség esetén további kedvezményeket tudunk biztosítani.

További információ: LOYEX-DIRECT KIADÓ 6640 Csongrád, Muskátli u. 9. Iroda: 1036 Budapest, Timár u. 7. Tel.: 06/1/453-0724, 453-0725. E-mail: loyexdirectkft@axelero.hu

Március – demokrácia

A demokrácia az államhatalom gyakorlását a nép számára biztosító államforma, amelyben az államfenség (törvényhozás, kormányzás) gyakorlása a népet illeti meg. Szabad, általános, egyenjogú és titkos választások, a többségi elv alapján való döntés a kisebbségek egyidejű védelmével, az alapvető emberi jogok biztosítása, és sorolhatnánk tovább a demokrácia jól ismert jellemzőit. Mindezekért elődeink 1848 márciusában éppúgy küzdöttek, mint 1945 tavaszán. Más körülmények között, más módon, az 1990-es évek elejétől mi is elődeink útját taposva, a demokrácia kiépítésén, hatékony működésén munkálkodunk. Szakszervezetként többek között a szociális párbeszéd, az érdekegyeztetés hatékony rendszerének kiépítésén, ami különösen a munkavállalók számára a demokrácia fontos eleme. 1848 márciusára és szakszervezetünk hatvan évvel ezelőtti újjászervezésére egyaránt emlékezvén, e témakörben gyűjtünk össze idézeteket, mondásokat.

- A mi alkotmányunkat demokráciának nevezik, minthogy a hatalom nem egy kisebbség, hanem a többség kezében van. Törvényeink azonban mindenkinek egyenlően szolgálnak igazságot, s közvéleményünk szívesen fogadja és megbecsüli a tehetséget a tevékenység minden ágában... (Periklész)
  - A demokrácia legnagyobb áldása a szabadság. Végző soron persze ez nem más, mint annak szabadsága, hogy mi magunk, ne pedig mások fégyelmezzenek minket. (B. Baruch)
  - A demokrácia annak művészete, hogyan lehet irányítani a circuszt a majomkretrekből. (H. L. Mencken)
  - A demokrácia a kormányzás olyan formája, melyet, bármilyen történik, négy évig el kell viselned. (W. Rogers)
  - A demokráciát az ember igazságérzete teszi lehetővé, de az igazságtalanságra való hajlama teszi szükségessé. (R. Niebuhr)
  - A demokrácia a kormányzás legrosszabb formája – kivéve az összes többi, amivel már próbálkoztak. (W. Churchill)
  - A demokrácia az az ismételt visszatérő sejtés, hogy az emberek több mint felének az esetek több mint a felében igaza van. (E. B. White)
  - A demokráciát minden más rendszertől megkülönbözteti, hogy az ellenzék nemcsak meg kell tűrni, hanem alkotmányosan fenn kell tartani, mert az ellenzék nélkülözhetetlen a társadalom egészséges fejlődéséhez. (W. Lippmann)
  - A demokrácia olyan eszköz, amely biztosítja, hogy ne kormányozzanak bennünket jobban, mint ahogyan megérdemeljük. (G. B. Shaw)
  - Az a demokrácia, amelyik önelégült megveti az új gondolatokat, beteg demokrácia. Az olyan demokrácia, amelyik retteg az új gondolatoktól, haldokló demokrácia. (D. Eisenhower)
  - Én pedig honunk minden lakosát, ha nem is gazdagnak, magas helyen állónak, de legalább szabadnak látni óhajtanám! (Szechenyi István)
  - A haza népének mindnyájan tagjai vagyunk, s ha nem a nép végett van a státus, én nem értem, mi végett van. (Kossuth Lajos)
  - Nem a fejedelem ad a nemzetnek jussokat, hanem a nemzet ad a fejedelemnek, mert a nemzet minden jussoknak forrása. (Deák Ferenc)
  - Igazi szocialista ismertetőjele, hogy sérti, ha kivételes elbánásban részesül. (Osvát Ernő)
  - Nem lehet olyan társadalmat sem elképzelni, amelyben nincsen fégyelem, amely úgy értelmezi a demokráciát, hogy például a gyerek azt csinálhat, amit akar. Vég-eredményben a gyerekek a legkisebb ellenállás irányában haladva, csupán az élvezetekre, a kellemes dolgokra kíváncznak, holott az élvezetért és a kellemességért előbb meg kell dolgozni. Ez az örök ábécéje a munkának. (Veres Péter)
  - A modern demokrácia végeredményben a polgár, a műgonddal alkotó ember életformájának a győzelmét is jelenti a magát hatalmi helyzetekben kiélő, reprezentáló arisztokratikus ember felett. (Bibó István)
  - Agyoncítottuk, hogy demokratának lenni annyi, mint nem félni. De ez nem csak annyi, hogy nem félni a hatalomtól, a labancoktól, a rendszertől, ettől az egész nevesincstől. Ezt is jelenti. De főként nem félni tisztán gondolkodni, nem félni önmagunkra rákérdezni, nem félni a ránk vonatkozó kérdéseket mind föltenni. S csak azután meglátni a másik szemében a szálkát vagy gerendát. Nem félni élni. (Esterházy Péter)
- Magyar szólások, mondások:** Sok szót szül az egyenlőség. Egyenlő teher senki nyakát nem szegi. Egyenlőség nem támaszt hadat. Ót ujjad között egyenlő-e kettő? Mégis együtt érnek valamit. A barátság vagy egyenlőket vesz, vagy egyenlőkké tesz. Első az igazság. Ha nincs igazság, elveszhet a világ. Minden példabeszéd megannyi igazság. Ha nincs igazság, szar a világ, tők a trumpf. Három a magyar igazság. Messze ér az igazság keze. Nem kell az igazság ellen szólni. Legtovább érni az igazsággal. Nem kell ott bizonyoság, hol maga szól az igazság. Tisztelet becsület, de igazság is. Meghalt Mátyás király, oda az igazság. Ha valamihez közöd nincs, igazságod sincs. Adj a bírónak aranyat, tied az igazság. Az igazság elvette a becsület leányát, de magtalanok voltak és kihaltak, csak a hírok maradt. Megrögzött hazugság idővel igazság. Sok hazugság sem tesz egy igazat. Akkor sem hisznek a hazugnak, ha igazat mond. Borban az igazság. A bor kimondhatja az emberrel az igazat. Bor mellett hamar kiugrik az igaz. A cigány sem mond mindenkor igazat. Egy hamisan jött pénz száz igazat elvisz. Gyermekek, részeg, bolond mondják az igazat. Ha a szeretet elmúlt, sohasem volt igaz. Az igaz szeretet fél az árulástól. *A. A.*

HATÁROZAT

a Pedagógusok Szakszervezete kongresszusi programjának végrehajtásáról, a további feladatokról

A PSZ a 2003 nyarán ülésező XVII. kongresszusa óta mind nemzetközi, mind hazai viszonylatban jelentős erőfeszítéseket tett az elfogadott program megvalósítása érdekében.

Immár az Európai Szakszervezeti Szövetség Oktatási Bizottsága (ETUCE) teljes jogú tagjaként az **oktatási feltételek uniós egységesítése** érdekében fontos szerepet vállaltunk. Így például az ETUCE és az Oktatási Internacionálé anyagi támogatásával a kelet-közép-európai térség pedagógus-szakszervezeteinek részvételével sikeres nemzetközi konferenciát szerveztünk. Mindezzel nemcsak növeltük a PSZ európai tekintélyét, hanem fontos kezdeményezéseket indítottunk el, amelyek elősegítik az EU újonnan csatlakozott tagállamaiban az oktatás feltételrendszerének felzárkóztatását, gazdagítását.

A **hazai szociális párbeszéd** a kongresszus óta eltelt időszakban ellentmondásosan alakult. Amíg a makroszintű érdekegyeztetésben (OÉT, OKÉT), a munkaügyi tárccal kialakított kapcsolatban jelentős az előrelépés, az ágazati párbeszéd változatlanul akadozva, formális keretek között, érdemi tárgyalások, megállapodások nélkül dög. Ezért is egyre nagyobb hangsúlyt kapott munkánkban a parlamenti képviselőkkel, elsősorban az MSZP-frakció oktatási csoportjával való együttműködésünk, melynek nyomán több, az érdekegyeztetésben el nem ért törvénymódosítást sikerült előmozdítanunk. A regionális, a megyei és a helyi önkormányzati érdekegyeztetés területén is sok gonddal küszködünk.

A 2004. évre vonatkozó béralku számunkra eredménytelen volt, ezért is indítottuk el az Országos Közszolgálati Sztrájkbizottság létrehozását. A sztrájkbizottság és a kormány megállapodása ugyan kevés közvetlen sikert hozott, ám a **2005. évi közalkalmazotti béralku eredményei (7,5+4,5%)** részben ennek, részben a következetes kiállásunknak, szakmailag megalapozott álláspontunknak köszönhetőek.

A Kjt. 2005. évi költségvetési törvényhez kapcsolt módosítása, amely a 65. életév betöltésével korlátozza a közalkalmazottak foglalkoztatását, alapvető jogokat sért, ezért a **PSZ az Alkotmánybírósághoz fordult**. Ennek hatására a kormány módosító indítvány benyújtását helyezte kilátásba.

A **PSZ kapcsolata a szakmai érdekvédelmi szervezetekkel erősödött**. Több közös rendezvényen vitattuk meg a közoktatást érintő kérdéseket (pl. a NAT felülvizsgálata). A TÖOSZ-szal együttesen a finanszírozás, intézményfenntartás ügyében tett kezdeményezésünk mindeddig nem járt eredménnyel. A tárgyalásokat ugyan kikényszerítettük, de azok rövid idő után abbamaradtak, s csak napjainkban kezdődtek el ismét.

Előrelépések történtek a PSZ-tisztségviselők képzésében, felkészítésében (regionális képzések, Érdekvédelmi szakszervezeti ismeretek című tankönyv, Pedagógusok Lapja), ám különösen a munkahelyi tisztségviselők felkészítésében sok még a teendő. A kongresszus programjának megfelelően bevezettük a tagkártyát, megteremtettük a központi tagnyilvántartást, és **jelentősen bővítettük szolgáltatásainkat**. Ezek kedvező hatása már érezhető, bár ezen a területen is számos további tennivaló vár ránk.

A **XVII. kongresszus óta végzett tevékenységünket mérlegre téve, a PSZ munkakongresszusa az előttünk álló időszakra a következő fő feladatokat határozza meg:**

1. A PSZ-nek az európai pedagógus-szakszervezetekkel együtt továbbra is **szorgalmazni kell az oktatás feltételrendszerének egységesítését az EU-ban**, szorgalmazni kell ennek uniós szabályozását. Uniós szinten szükséges összehangolni a pedagógusképzés reformját, a diplomák kölcsönös elismerését is. Szorosabb együttműködésre van szükség az uniós csatlakozásra váró országok szakszervezeteivel.
2. A **közoktatás finanszírozási rendszere**, valamint a demográfiai apály egyre nehezebb helyzetbe hozza a nevelési-oktatási intézményeket és az önkormányzatokat. Ezen a területen a korábban félbeszakadt tárgyalásainkat újra kell kezdeni. Ez év végéig ki kell alakítani a finanszírozás, fenntartás módosítására vonatkozó koncepciót, mégpedig úgy, hogy az a következő kormányzati ciklus első teendői között, a kormányprogramba beépülve szerepeljen.
3. A küzdelmes béralku időszaka múltán folytatni kell a közalkalmazottak reálkeresetét növelő törekvéseket, minden évben **harcolva az infláció mértékét meghaladó minimálbér- és illetménytábla-emeléséért**.
4. A **PSZ a közoktatás stratégiai**, valamint mindennapi működési kérdéseit egyaránt figyelemmel kíséri, és törekvéseivel igyekszik ezeket kedvezően alakítani. A **közoktatási törvény** legutóbbi módosítása nemcsak a foglalkoztatást befolyásolja, hanem veszélyezteti az alapfeladatok ellátását is. Ezért a PSZ az oktatási jogok miniszteri biztosához fordult. A felsőoktatás átalakulásához kapcsolódva, ki kell kényszeríteni a hazai **pedagógusképzés mielőbbi reformját**, a koncepció széles körű megvitatását. E célból a PSZ, tagozataira támaszkodva, a pedagógusképző intézményekkel összefogva szakmai konferenciát szervez, amelynek alapján kialakítja szakmai javaslatait, megalapozza kezdeményezéseit.
5. Nagy figyelmet kell fordítanunk a **szakszervezeti tisztségviselők képzésére**. E téren a lehető legnagyobb mértékben alkalmazni kell a rendelkezésre álló eszközöket. A sokoldalúan felkészült tisztségviselőnek van csak esélye az érdekvédelemre, ezért a jogalkalmazás, az érdekegyeztetés, a tájékoztatás hatékony módszereit, lehetőségeit egyaránt el kell sajátítaniuk. **Tovább kell fejleszteni a PSZ szolgáltatási rendszerét**, maximálisan kihasználva az ebben rejlő tagszervezési alkalmakat. E kérdéssel összefüggésben az elektronikus kínálattal isélve, javítani kell az intézményekben folyó tájékoztató tevékenységünket. A tagkártya bevezetésével együtt megteremtett országos számítógépes tagnyilvántartásra támaszkodva, **létre kell hozni valamennyi területi PSZ-szervezet feltételeit a korszerű tagnyilvántartásra, az elektronikus információk fogadására és továbbítására**.
6. A PSZ változatlanul fontos feladatnak tartja a **nyugdíjasok megélhetési biztonságáért**, az igazságosabb, a degresszivitás gyakorlatát megszüntető, a differenciált nyugdíjkorhatár lehetőségét is tartalmazó nyugdíjrendszer kialakításáért folytatott küzdelmet. Ennek sikeréért más nyugdíjas-szervezetekkel is összefogva harcol, és kezdeményező szerepet vállal a szakmai munkálatokban.